

Sokak lila kedvence

Vendégcsalogató levendulacsodák

Nagy az érdeklődés ilyenkor, sokan nem bírnak betelni a lila virág látványával és illatával

Fotó: Gligor Róbert László

Sokak kedvence a gyógy- és olajadó növényként is számon tartott lila virág, ezért a nyár beköszöntével tömegesen keresik fel a levendulamezőket. Már nem kell a francia Provence-ba vagy a magyarországi Tihanyba utazni, hiszen közvetlen közelünkben is virítanak már a virágmezők: főleg hétfévente százak indulnak el betelni ezzel a csodával.

Gligor Róbert László

Az esős és forró nyárelő minderre igencsak rásegített: virágzásának csúcsidejét él a levendula. A lila virágok szerelmeseinek még van egy kis ideje és lehetősége gyönyörködni a növényben, betelni a szépségével, és vásárolni is az ebből készült termékekből.

A harasztkereki *Veres Erika* a hétvégén nyitotta meg 27 áras területét a látogatók előtt Nyárádszentbenedek végén.

Fehér asztalok és székek, kanapé, kerékpár, lampionok és egyebek
(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron, mint ha megvásárolná!

Marosvásárhelyi városnapok

Június utolsó hétvégéjén, 27–30. között tartja a városnapokat a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal, a négy nap alatt ezúttal is négy helyszínen kínálnak tartalmas kikapcsolódási lehetőséget a családok apraja-nagyjának.

4.

Egy szabad álmokból született világ

Amint azt lapunkban többször is jeleztük, tükröztük, Marosvásárhely kulturális életének hét és fél évtizede része az Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház, megannyi nemzedék gyermekkorának varázshelye.

5.

Kikapott a házigazdától, nehéz helyzetben a magyar válogatott

A magyar labdarúgó-válogatott 2-0-s vereséget szenvedett a házigazda-metektől az Európa-bajnokság A csoportjának szerdai mérkőzésén Stuttgartban, ezzel nehéz helyzetbe került a továbbjutás szempontjából.

17.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

50% kedvezmény nyugdíjasok részére
augusztus 31-ig

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Drága brüsszeli pofon

Benedek István

Lejártak az európai parlamenti választások, és a leköszönő Európai Bizottság felmosta az előszobát a regáti kormánnyal annak gazdaságpolitikája kapcsán. A bizottság friss jelentésében azt hányja a bukaresti kormányosok szemére, hogy bár az ország már 2020 óta túlzottdeficit-eljárás alatt áll, nem hozott hatékony intézkedéseket a költségvetés helyzetének javítására. És ez a pofon attól csattan nagyot, hogy a bizottság azt javasolta az Európai Unió Tanácsának, hogy ezt határozatban is mondja ki. Sokba fog ez kerülni e jobb sorsra érdemes ország adófizetőinek.

Konkrétan egyelőre nincs szó büntető intézkedésről az ország ellen, bár a kérdésben nyilatkozó egyes szakértők szerint annak a bizonyos javasolt határozatnak automatikus következménye lehet, hogy szép hazánktól uniós forrásokat vonnak meg. Ez nem máról holnapra történik, viszont van egy másik, azonnali hatású következménye is ennek a jogosan kemény kritikának. Az ilyen jelzésekre reagálni szoktak a piaci szereplők is, és ha az ország gazdaságpolitikája iránt ekkora a bizalmatlanság, az több elemző szerint is azonnal éreztetni fogja a hatását a hitelkamatokon. Számítalanszor esett már szó róla e hasábokon, hogy hazánk horribilis összegeket fizet a GDP-arányosan nem túl magas államadósságának a kamataira. Frissebb adatok szerint tavaly 30,6 milliárd lej ment a kamatokra. Ez több pénz, mint amennyit például az ország védelmi kiadásokra költött egy háború árnyékában a múlt évben. Az összeg nagyságánál csak a kamatterhek emelkedésének irama ijesztőbb. Az év első négy havában 13,8 milliárd lejt

(Folytatás a 3. oldalon)

JÚNIUS

21., péntek

A Nap kel
5 óra 30 perckor,
lenyugszik
21 óra 19 perckor.
Az év 173. napja,
hátravan 193 nap.

Isten éltesse!

Ma ALAJOS és LEILA,
holnap PAULINA napja.
PAULINA: a Paula több nyelv-
ben létező továbbképzése.

IDŐJÁRÁS

Változékony
Hőmérséklet:
max. 33 °C
min. 18 °C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2024. június 20.

1 EUR	4,9770
1 USD	4,6403
100 HUF	1,2548
1 g ARANY	348,3486

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker LOTO 40 LOTO 45	17, 36, 45, 33, 20 + 18	NOROC PLUS: 3 0 8 3 4 2
	19, 15, 20, 3, 12, 30	SUPER NOROC: 0 3 0 4 4 2
	3, 35, 6, 42, 46, 23	NOROC: 0 4 5 0 8 3 8

Megyei hírek

Mától vakáció

A végzős évfolyamok számára korábban – a tizenkettedikeseknek június 7-én, a nyolcadikosoknak 14-én – ért véget az idei tanév, június 21-étől, mától pedig a többi évfolyam számára is megkezdődik a nyári vakáció. A szünidő szeptember 8-áig tart.

Ökumenikus vakációs bibliahét Szászrégenben

Jövő héten, június 24–28. között ökumenikus bibliahetet tartanak elemista gyermekeknek a szászrégeni református templomban. A helyi református és katolikus egyházközösség szervezésében zajló együttlét naponta reggel 9 órától délután 1 óráig tart, a foglalkozásokon bibliatanítás, ima, közös éneklés és játszás is lesz. A résztvevők vigyenek magukkal tízórait, tolltartót, ollót és ragasztót – üzenik az esemény Facebook-oldalán a szervezők.

Alzheimer Café a Caritasnál

Június 26-án, szerdán délután 6 órától újabb Alzheimer Café találkozóra kerül sor a marosvásárhelyi Caritas Ház A termében, a Mărăști utca 36. szám alatt. Az esemény központi témája a kommunikáció. Cosma István és Szigyártó Adrienn pszichológusok arról osztanak meg hasznos információkat, tippeket és gyakorlati tanácsokat a jelenlévőkkel, hogy miként lehet és érdemes kommunikálni a demens betegekkel, mi segíti és mi hátráltatja egymás megértését, hogyan lehet kapcsolódni a demens személyhez, és miként alkalmazható a metakommunikáció. Az esemény ingyenes, de előzetes regisztrációhoz kötött. Érdeklődni és jelentkezni a 0741-258-194-es telefonszámon lehet hétköznapokon 8 és 15 óra között.

Guinness-rekord-kísérlet az állatkertben

A Kult Alternatív Kulturális Fesztivál szervezőcsapata a marosvásárhelyi állatkerttel partnerségben június 21-én, pénteken 18 órától az Adjunk otthont egy új Guinness-rekordnak! című rendezvényére várja az érdeklődőket az állatkertbe. A szervezők közösségeket és egyéneket hívnak egy közös fesztiválsájkötésre Guinness-rekord-kísérlet céljával. Tervük egyetlen hatalmas sál elkészítése a legtöbb országban kötött sáldarabokból összeálló fesztiválsál kategóriájában, ezáltal szeretnék összekötni a generációkat, nemzetiségeket, földrajzi helyeket, embereket a természeti környezettel, a világban levő hasonlóságokat és különbségeket. A projekt június 21-én indul, és egy évet tart. A rekordkísérlet részletes ismertetése után 18.30-kor a Flow.Strings vonósnégyes egy meglepetéssáldat ad elő, majd 19 órától 21 óráig gyermekek és felnőttek számára lesz kincskeresés az állatkert területén, ugyanekkor zenés KULT-piknik is lesz. 22 órakor az amfiteátrumban levetítik a KULT Feszt, a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem és Németh Előd partnerségében készült filmet.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Évadzáró ifjúsági táncház

Az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány havonta rendszeresen tart táncházat 12–18 éves fiataloknak a marosvásárhelyi, Sáros utca 1. szám alatti székhelyének dísztermében. Az évadzáró alkalomra június 21-én, ma 19 órakor kerül sor.

A talpalávalót erdőszenygyörgyi fiatal zenészek, Györgyi Tamás és bandája, a Muzsikosz húzza, valamint Ségercz Ferenc és tanítványai. A részvétel ingyenes, beugró: az alkalomhoz illő viseletdarab, lányoknak szoknya, karaktercipő, fiúknak kalap, kucsma, lajbi.

A VÁRAD folyóirat friss számáról

Az irodalmi, művészeti, társadalmi, tudományos folyóirat, a VÁRAD 2024. évi 6. száma most került ki a nyomdából, ezúttal is száz oldalal kínál olvasni- és látnivalót.

Most lenne 75 éves, de már a rendszerváltozást sem érte meg Sütő István erdélyi költő, akire egyik legszebb versének újraközlésével emlékeznek és emlékeztet a szerkesztőség mindjárt a lapszám elején. Lírával Csák Gyöngyi, Kocsis Csaba és Farkas Arnold Levente van még jelen a júniusi Váradban, amely recenziót is közöl Balázs F. Attila és Zsombori Erzsébet Szépségvadász című közös verses-rajzos kötetéről.

A prózai írások szerzői Képíró Gyula (novella), Szentgyörgyi László (elbeszélés), Gál Vilmos (regényrészlet) és László Gyopár (fabula), az esszéket Majoros Enikő és Balázs Géza jegyzi, előbbi az időről elmélkedik röviden, utóbbi a spiritualitás és nyelv viszonyáról bővebben. A szám képzőművésze a Partiumból indult, Szekszárdon élő Szatmári Juhos László, akit Wessely Gábor mutat be.

Fleisz János történész írása Kossuth és Bem 1849-es váradi találkozását járja körül, Szombati-Gille Tamás riportjának témája az ifjúság kilencvenes évekből divathóbortja bolhapiaci aspektusból. Lencar Péter ezúttal egy különös filmről, Alex Garland Polgárháború című művéről ír. Sajátos szemszögű nekrológot is közöl a folyóirat a nemrég elhunyt munkatársáról, a helytörténész, sajtóbúvár Farkas Lászlóról.

A kiadvány újságosbódékban, könyvesboltokban vásárolható meg, előfizetés iránt a varadszerkesztoseg@gmail.com címen lehet érdeklődni, a korábbi lapszámok a Varad.ro honlapról tölthetők le.

Aberdeen angus napok Nyáradmagyaróson

A nyáradmagyarósi Black Angus farmon tartják június 22-én, szombaton a harmadik Aberdeen angus napokat. Az Aberdeen Angus Románia Egyesület országos rendezvénye délelőtt 10 órakor a résztvevők bejelentkezésével kezdődik,

10.30-kor fajtabemutatót tartanak az Aberdeen angus szarvasmarháról, a továbbiakban élő show és gasztronómiabemutató is lesz, illetve ismertetik az angus szarvasmarha húsából készült ételkülönlegességeket.

Street food a Vár sétányon

Street food fesztivált tartanak a hét végén a marosvásárhelyi Vár sétányon.

A látogatók egyebek mellett különféle gyorsételekből, tésztafélékből, fagyaltokból válogathatnak, a felhozatalban koktélok, sör és kávé is szerepel.

A rendezvényen fotó- és gyermeksarok is lesz.

RENDEZVÉNYEK

Ijászverseny a várban

A vár legjobb íjásza címmel lesz június 22-én, szombaton 9 és 18 óra között hagyományos íjászverseny a marosvásárhelyi vár udvarán. A Marosszéki Íjások Egyesülete hatodik alkalommal szervezi meg a versenyt, amelyre az esemény hangulatához illő öltözetben várják a résztvevőket. A megmérettetésre való feliratkozásról és egyéb részletekről az esemény Facebook-oldalán lehet tájékozódni.

Kedves olvasóink!

Mivel június 24., hétfő ortodox pünkösd és munkaszüneti nap, a június 22-i, szombati lapszám után a következő június 25-én, kedden jelenik meg. Hirdetési irodánk programja nem változik, 9-15 óra között tart nyitva.

Népújság

Klasszikusok a világ körül

Három fiatal művész – Dénes Dorottya (gordonka), Kiss Péter (harmonika) és Szigeti Bence (klasszikus gitár) – Klasszikusok a világ körül című koncertjére várják a nagyérdeműt június 24-én, hétfőn 18 órakor a marosvásárhelyi Szabadság utcai református egyházközösséghez.

A művészek különböző nemzetiségű zeneszerzők művein keresztül mutatják meg a klasszikus zene legszebb oldalait egy képzeletbeli világ körüli utazás során.

A belépés ingyenes.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Klaus Iohannis visszalépett a NATO-főtitkári jelöltségtől

Klaus Iohannis államfő visszavonta jelöltségét a NATO főtitkári tisztségére, Románia is támogatja, hogy Mark Rutte leköszönő holland miniszterelnök kerüljön a védelmi szövetség élére – közölte csütörtökön az elnöki hivatal.

Az államfő visszalépéséről szóló döntést a Legfelsőbb Védelmi Tanács ülése után megjelent sajtóközleményben hozták nyilvánosságra. A közlemény szerint Iohannis a nemzetbiztonsági testület ülésén bejelentette, hogy visszalépéséről

már a múlt hét végén tájékoztatta a NATO-szövetségeseket.

Iohannis kikérte a védelmi tanács tagjainak véleményét Mark Rutte jelöltségéről, és a tanács egyetértett azzal, hogy Románia támogassa a holland miniszterelnököt a NATO-főtitkári poszt elnyerésében – közölte az elnöki hivatal.

A második elnöki mandátuma végéhez közeledő államfő március 12-én sajtóértekezleten jelentette be, hogy megpályázza a NATO főtitkári tisztségét. Akkor azt mondta: a két évtizede

NATO-tag Románia nevében, országa teljesítményére és saját tízéves államfői tevékenységének tapasztalataira alapozva pályázza meg a védelmi szövetség legmagasabb tisztségét.

Ugy értékelte: a „kiszámítható és megbízható NATO-szövetség Romániának” jogos törekvése, hogy nagyobb szerepet vállaljon az euroatlanti struktúrák vezetésében, és a NATO döntéseit is kiegyensúlyozottabbá teszi, ha a kelet-európai térségnek erős és befolyásos képviselőt biztosít. (MTI)

Románia átadja Ukrajnának egyik Patriot légvédelmi rendszerét

A Legfelsőbb Védelmi Tanács (CSAT) csütörtökön jóváhagyta, hogy Románia Ukrajnának adományozza egyik Patriot rakétaelhárító rendszerét – közölte az elnöki hivatal.

A CSAT az ukrajnai biztonsági helyzet rosszabbodására, a „civilket és energetikai infrastruktúrát érő masszív orosz támadásokra” hivatkozva, a NATO-szövetségekkel egyeztetve hozta meg döntését.

Bukarest a Patriot-üteg átadásának feltételeként kikötötte, hogy folytatódjanak a szövetségekkel – elsősorban az Amerikai Egyesült Államokkal – megkezdett tárgyalások annak érdekében, hogy Románia egy ezzel egyenértékű, NATO-kompatibilis rendszert kapjon a román légierő védelmének biztosítása érdekében.

Románia 2017-ben írt alá 4 milliárd dolláros szerződést négy Patriot-rendszer beszerzéséről. Ezek közül kettőt vett át, és üzemelt be. A másodikikat alig néhány

napja, pénteken nyilvánították harcra késznek, miután június 10. és 14. között éleslövészettel tesztelték a Fekete-tenger partján megrendezett Ramstein Legacy 24 nevű nemzetközi hadgyakorlat keretében.

Klaus Iohannis államfő május elején tett washingtoni látogatásán, Joe Biden amerikai elnök felvetésére reagálva jelentette be, hogy Románia kész tárgyalni Patriot rakétaelhárítókat Ukrajnába küldéséről. Később a román elnök úgy pontosított: Bukarest nem fogad el olyan forgatókönyvet, amely légelhárítás és rakétavédelem nélkül hagyná az országot, és csak abban az esetben küldene Patriot üteget Ukrajnának, ha „valami egyebet kap” NATO-szövetségesítől.

Szerdán a Digi24 hírtelevízió közölte, hogy a védelmi minisztérium vezetői elmennek a „rendkívül drága” – Patriot-rendszer átengedését a háborúban álló Ukrajnának, az értesülést azonban sem a tárca, sem a CSAT csütörtöki közlemé-

nye nem erősítette meg. A kommunikáció szerint a védelmi tárca nemzetbiztonsági ülésen egy részletes elemzést mutatott be a Patriot-rendszerek, illetve másik három légelhárító rendszer hadrendbe állításának folyamatáról, ezek katonai operatív fontosságáról, illetve egy Patriot-rendszer átadásának várható következményeiről.

„A (Patriot-üteg átengedéséről szóló) döntés alapos műszaki helyzetelemzésen alapult, és a román hatóságok minden intézkedést megtettek, hogy Romániában ne jöjjenek létre sebezhető pontok, ugyanakkor folytatják az egyeztetéseket a szövetségekkel az ország légvédelmének további erősítése érdekében. Románia a nemzetközi közösséggel együtt következetesen támogatja Ukrajna önvédelemhez való legitím jogát Oroszország illegális és ki nem provokált agressziójával szemben” – olvasható a Legfelsőbb Védelmi Tanács ülésről kiadott közleményben. (MTI)

A hétvégén rendezik meg a Székely Vágtát

Hagyományos helyszínén, a háromszéki Óriáspince-tetőn rendezik meg a hétvégén a Székely Vágtát, a Nemzeti Vágta székelyföldi előfutamat.

A számos kulturális és hagyományörző rendezvény – koncert, rockopera, íjász- és kaszkadőrbemutatók, díjugrató verseny, lovasbirkózás, agárfuttatás – kíséretében megtartandó kétnapos lovas seregszemle fővédnöke Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára. A szervezők által közzétett program szerint a szombat délelőtti megnyitót követően a Góbé Olimpia szórakoztató csapatversenyein Kézdivásárhely, Maksa, Papolc, Sepsiszentgyörgy, Szováta, Zágon négyfős csapatai mérkőzést ügységüket. A Tekergők Kisegyüttes Égen-földön gyerekkoncertje után kerül sor a hagyományos díjugrató bemutatóra,

majd a Tiltott Illés zenekar lép fel Illés- és Fonográf-dalokkal. A gyermekeknek szervezett Kishuszár Vágta, a Góbé Futam és a Székely Vágta előfutamai szombat délután kezdődnek, ekkor kerül sor a lovasbirkózásra is. A napot a Honfoglalás című rockopera, a Nemzeti Lovas Színház kaszkadőrjelenetekkel és lovasíjászzal színesített nagyszabású produkciója zárja. Vasárnap délben huszárugyesség versenyrel kezdődik a második nap, fellép a Kincskeresők Néptáncgyűjtés, az Arany Griff Rend közreműködésével középkori hadi bemutatót és agárfuttatást tekinthetnek meg a Vágtára érkezők.

A Huszár Vágta után a Kishuszár Vágta döntője délután 5 órától, a Góbé Futam és a Székely Vágta döntői pedig 6-tól kezdődnek. Az Óriáspince-tetőn a hétvégén állandó programok – gyermekfog-

lalkozások, kézművesvásár, állatsimogató, Incitato-kiállítás, a Vadon Lovas Klub által szervezett lovagoltatás, a Székelyföldi Szabalyavivó Iskola bemutatója – várják még a székelyföldi közönséget. Az ünnepélyes eredményhirdetés után a napot az Új Bojtorján koncertje zárja.

A Góbé futamra (amelyen bármilyen fajtájú és nemű, legalább négyéves lóval lehet indulni) 17 település, a Nemzeti Vágta előfutamatának számító Székely Vágtára (amelyen a szabályzat szerint csak magyarországi, illetve külhoni magyar tenyésztésű lóval lehet indulni) 10 székelyföldi település nevezte be lovát és lovasát. A Székely Vágta és a Kishuszár Vágta legjobbjai kijutnak a Nemzeti Vágtára is.

A 17. Nemzeti Vágtát október 5–6-án rendezik a Szilvásvárad Lipicai Lovasközpontban. (MTI)

Ország – világ

A Román Nemzeti Bank megduplázta nyereségét 2023-ban

A Román Nemzeti Bank (BNR) megduplázta nyereségét 2023-ban az intézmény csütörtökön közzétett éves jelentése szerint. A jegybank 2,32 milliárd lejes nyereséggel zárta a tavalyi évet, míg a 2022-es profítja 1,08 milliárd lej volt. A bukaresti jegybank nyereségének 80 százalékát befizette az államkasszába. A jelentés szerint a romániai bank-szektor 13,5 milliárd lej nyereséget ért el tavaly, 34,3 százalékkal többet, mint 2022-ben. Romániában 32 hitelintézet működik. Ezek közül 25 volt nyereséges 2023-ban, a profítjuk összértéke 13,6 milliárd lej volt. A nyereséges bankok 99,4 százalékos piaci részesedéssel rendelkeznek. Hét, együttesen 0,6 százalékos piaci részesedéssel rendelkező kis bank zárt veszteséggel tavaly, a veszteség összértéke 120 millió lej volt. (MTI)

Rekordmértékű kokainfogás Hollandiában

Több mint 3,5 tonna, banánszállítmányba rejtett kokaint foglaltak le a holland hatóságok, az ügyészség szerint ez volt a legnagyobb kokainfogás idén az országban. A holland hatóság csütörtöki közlése szerint a mintegy 250 millió euró értékű kábítószer-szállítmányra a Zeeland tartománybeli vliissingeni kikötőben bukkantak rutinellenőrzés során. A rakomány Ecuadorból Németországba tartott. A vámhatóság a rendőrséggel együtt azonnal lefoglalta és megsemmisítette a kábítószer – közölte a holland ügyészség. Az ügyben egy 27 éves férfit tartóztattak le, akinek az otthonát átkutatták a hatóságok. A gyanúsított további vizsgálat céljából őrizetben marad. Tavaly a holland vámhatóság összesen 60 tonna kokaint foglalt le a kikötőkben és a repülőtereken. (MTI)

Bomba végzett egy montenegrói bűnözői klán több tagjával

Két ember meghalt, további három pedig súlyosan megsebesült azt követően, hogy csütörtök délelőtti bomba robbant a nyugat-montenegrói Cetinjében – közölte a montenegrói közszolgálati televízió (RTCG) az internetes oldalán, azt is hozzátéve, hogy a halálos áldozatok a hírhedt Skaljari-klán tagjai voltak. A sebesültek közül ketten klántagok a feltételezések szerint, míg a harmadik egy arra járó idősebb nő volt. A Vijesti.me hírportál szerint a rendőrség már hónapok óta hasonló támadástól tartott, mert az utóbbi időben számos bűnözői csoporthoz tartozó tag szabadult ki a börtönből, és a legtöbb Cetinjében találtak otthonra. A kölcsönös leszámolások a rivális Kavac- és Skaljari-klánok között (ezek a bűnszervezetek Kotor megyei kis településekről kapták a nevüket) 2014-ben kezdődtek, amikor az egyik banda ellopott a másiktól 200 kilogramm kokaint, és elrejtette a spanyolországi Valenciában, ahol hamarosan elkövettek az első gyilkosságokat is. A két klán a Latin-Amerikából kiinduló kokaincsempészet feletti ellenőrzés miatt vetélkedik egymással. A leszámolások később kiterjedtek Szerbiára, majd fokozatosan több más európai országra, így Boszniára, Görögországra és Olaszországra is. (MTI)

Drága brüsszeli pofon

(Folytatás az 1. oldalról)

vittek el a kamatterhek, ami 1,1 milliárddal több a múlt év azonos időszakában lepengetett összegnél. És ha az emelkedési tendencia csak azonos marad az év folyamán, és nem növekszik még erősebben a mostani jelentés hatására, akkor egyes számítások szerint az esztendő végéig 40 milliárdra is rúghat a kamatszám, ami harmadával lenne több a tavalyi kiadásnál. Ez a növekedés a többszöröse a gazdasági bővülésnek, amivel a kormány szokott minden lehetséges alkalommal dicsekedni, bezzeg a mostani jelentésről mindjárt két napja meg sem nyikkantak a politikusok, sokkal sürgősebb nekik ennél az „apróságnál” az év további részében még hátralevő két választás körüli politikai izzapbirkózás. Még a végén bemutatják, hogyan lehet sikeres választások után parádésan szétverni egy koalíciót, mert Abszurdisztában bármi (és annak az ellenéte is) lehetséges.

De ha ebből a jelentésből határozat is lesz, akkor a hátralevő kampányok témái közé kényszerből fel kell majd venni a költségvetési megszorításokat is. Hogy a brüsszeli szakiknak nagyon elgurult a nyugtatója a bukaresti mutatóknak láttán, arra az is utal, hogy a jelentésben az újjáépítési program tekintetében is hasonló hangnemben minősítik a hazánkbeli teljesítményt. Lesz még itt ebből izzadás, rosszabb, mint amit a hóhullám okoz. A gond az, hogy mindennek a következményeit a zsebükön nem a felelősök, hanem az adófizetők fogják érezni.

Izraeli légicsapásban megöltek egy Hamász-parancsnokot

Az izraeli hadsereg szóvivője csütörtökön bejelentette, hogy az izraeli légierő a Gázai övezet északi részén végrehajtott célzott légersapással megölte a palesztin Nohba erők egyik parancsnokát, aki részt vett az izraeliek elleni tavaly októberi mérszálásban, amelynek nyomán Izrael elindította hadműveletét a főként palesztinok lakta övezetben.

A jelentés szerint a légierő a Gázai övezet északi részén fekvő Bét-Hanún városban ölte meg az övezetet irányító, iszlamista Hamász fegyveres szárnyához tartozó Nohba egyik parancsnokát, Ahmed Hasszán Szalmi asz-Szuarkát. Az október 7-i terrortámadásban betöltött irányító szerepe mellett ő vezette Bét-Hanún térségében a szárazföldi hadműveletben részt vevő izraeli erők elleni harcokat.

A hadsereg azt is közölte, hogy erők tovább tevékenykednek a Gázai övezetben, benne a déli Rafah város környé-

kén, ahol több Hamász-fegyverest megöltek.

Tűzpárbajról számolt be a szóvivő a másik palesztin területen, Ciszjordániában fekvő Dzeninben is, ahová közlése szerint csütörtök reggel nagy erőkkel vonultak be izraeli katonák.

Michael Malchieli vallásügyi miniszter egy szerda esti nyilatkozatban kijelentette: Izrael jelenleg „a nagyobb északi dolgokra készül fel”.

Daniel Hagari, a hadsereg szóvivője a 13-as tévécsatornának szerdán adott interjújában kijelentette, hogy „a Hamász megsemmisítése, felszámolása egyszerűen szemfényvesztés” a közvélemény felé. Leszögezte, hogy „a Hamász meggyengítésének módja egy új kormány létrehozása a Gázai övezetben”.

Benjámín Netanjahu miniszterelnök szintén arról beszélt, hogy „az általam vezetett biztonságpolitikai kabinet a háború egyik céljaként a Hamász katonai és kormányzati képességeinek megsemmisítését határozta meg. Az IDF (izraeli

hadsereg) természetesen elkötelezett emellett”.

„A Hamász egy gondolat, egy párt. Az emberek szívében gyökerezik – téved, aki azt hiszi, hogy meg tudjuk szüntetni a Hamászt. Ez maga a Muzulmán Testvériség, mely már sok-sok éve létezik” – közvetítette Hagari a hadsereg álláspontját.

„A politikai szint dönt. Ez az útja annak, aki valóban meg akarja gyengíteni a Hamászt” – hangsúlyozta a szóvivő.

„Ha nem viszünk valami mást Gázába, akkor a végén elfogadjuk a Hamászt” – tette hozzá. „Lehetetlen az összes tús visszajuttatása katonai műveletekkel. El kell jutnunk egy olyan helyzethez, amikor az elraboltakat más módon visszaküldik. A hadsereg szerepe az, hogy megteremtse a lehetséges feltételeket, a politikai szint szerepe az, hogy meg hozza ezeket a döntéseket” – fejtette ki az október 7-én a Gázai övezetbe hurcolt túsokról. (MTI)

Vendégcsalogató levendulacsodák

(Folytatás az 1. oldalról)

várták a dús lila sorok közé érkező látogatókat: néhány percre le lehetett ülni, betelni a virágok szépségével, emlékképet készíteni, de igény esetén a helyszínen tartózkodó profi fényképészt is fel lehetett kérni arra, hogy örökítse meg ezeket a pillanatokot. A vasárnapi hőségben többen ültek be a diófák árnyékába hűsölni egy pohár levendulás limonádé vagy egy sör mellett, s míg a nők a virágokról áradoztak, a férfiak vagy a fociról tereferáltak, vagy éppen azon boszorkodtak, hogy elfogyott a kürtöskalács a helyszínen. A

kisgyerekeknek is maradt hely kerékpározni, szaladgálni, és a szomszédban álló légvárat is birtokba vehették. A levendulásba való belépőt egy csokor virág árával lehetett megváltani, távozáskor pedig vásárolni lehetett a helyszínen ízlésesen felállított standon számos levendulás kézművestermék közül: olajat, vizet, szappant, párnát, dísz tárgyakat – mindezek jó részét a tulajdonos készíti.

Az idei látogatási szezonot kéthetesre tervezte Erika. A múlt szombati nyitónapon kevesebben, de vasárnap annál többen érkeztek látogatók, még Hargita megyéből

is, bár ott is lehet levendulaültetvényt találni. Inkább a visszajáró vásárlók és látogatók jöttek az elmúlt hétvégén, de még van alkalom mások számára is: az előttünk álló hétvégén is nyitva lesznek, sőt hétköznap is fogadják az érdeklődőket 13 és 20 óra között. Hogy a jövő héten kinyitnak-e vagy sem, egyelőre nem tudják, mivel a bőséges csapadék és a forróság miatt nagyon gyorsan beérett a virág, és megtörténhet, hogy a jövő héten már aratni kell, hiszen két napjuk van arra, hogy a virágok a mezőmadarasi párolóba kerüljenek, ahol levendulaolaj és -víz készül belőlük, amit az év során használnak fel és értékesít Erika.

A férjével ketten végzik minden munkát az ültetvényen, s bár a kevés munkát is jól meghálálja, azért egy vágógép árát nem termeli ki a levendula, ezért a betakarítást és őszi visszakerítést kézi vágóval végzik. Az ültetvényt 2019-ben telepítették, az első két év a munkáról szólt, de idén már negyedszer szervezhetnek nyílt napokat. A család elégedett, hiszen mindezt munkahely mellett, hobbiból végzi Veres Erika, aki esti szabadidejében készíti el a vásá-

Igen kerestek ilyenkor a levendulából készült kézművestermékek

Fotók: Gligor Róbert László

rokon és a vármezői vasúti látogatóközpontban megtalálható termékeit.

A bözödi levenduladombon már június 7-én megnyitották az ültetvényt a látogatók előtt, és várhatóan mintegy három hétig várják a látogatókat hétköznap 15 és 21, hétvégén 10 és 21 óra között. A közel félhektáros ültetvényen ötezer tő virágban lehet gyönyörködni, fényképet készíteni. A kisebbekre is gondolt *Rafai Mónika*, aki óvónő. Van állandó foglalkoztató gyereksarok, játszótér, minifocipálya, hétvégén arcfestés, Panni számár és társai állatsimogatóval is lekötik a kicsi-

ket, Csillag pedig a lovaglásra vágyókat várja. A szemet és lelket nyugtató lila látvány és virágillat a gyönyörködni vagy pihenésre vágyóknak egyaránt ajánlott, frissítő limonádé is van. Persze, a levendulacsokor és a sok levendulás kézművestermék és ajándékcsoomag sem hiányzik a kínálatból. Nem csoda hát, hogy már a nyitónapon több százan jöttek, a legmesszebből érkezett vendég budapesti volt, a legtöbben a gyergyóiak igyekeztek megtekinteni a dombot, az országon belüli legtávolabbi vendég szatmári volt, a legfiatalabb látogató pedig mindössze öt hónapos.

Marosvásárhelyi városnapok – négy nap, négy helyszín

A Kowalsky meg a Vega és Korda György is fellép

Június utolsó hétvégéjén, 27–30. között tartja a városnapokat a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal, a négy nap alatt ezúttal is négy helyszínen kínálnak tartalmas kapcsolódási lehetőséget a családok apraja-nagyjának. A hagyományhoz híven idén is átadják a díszpolgári címeket, köszöntik az ötven éve házaspárokat, esténként pedig koncertekkel szórakoztatják a városlakókat, fellép többek között a népszerű Kowalsky meg a Vega, a pánsíp királyaként ismert Gheorghe Zamfir, Jakab Csaba, valamint Korda György és Balázs Klári is. A 27. Marosvásárhelyi Napok programját csütörtökön sajtótájékoztatón ismertette Soós Zoltán polgármester, valamint Portik Vilmos alpolgármester.

Menyhárt Borbála

A városnapok egyik helyszíne a marosvásárhelyi vár

Fotó: Vajda György (archív)

A középkorban Marosvásárhelyen hagyományosan három országos vásárt tartottak, egyiket június végén, így 2021-ben úgy döntött a városvezetés, hogy minden évben akkorra időzíti a városnapokat. Idén is gazdag és színes programot állítottak össze, hogy mindenki találjon benne kedvére valót, 1,3 millió lejt szántak erre – közölte a csütörtöki sajtótájékoztatóon *Soós Zoltán* polgármester. Mint mondta, hat testvérvárosból érkezik küldöttség a rendezvényre, Magyarországról Zalaegerszegről, Bajáról és Újbudáról,

Bulgáriából Strumyaniból, a Moldvai Köztársaságból Kisinyovból, valamint a németországi Ilmenauból. Akárcsak az előző években, a rendezvénysorozat részeként idén is átadják a díszpolgári címeket, a napokban nyilvánosságra hozzák a leendő díszpolgárok kilétét, illetve a városnapokon köszöntik azokat a házaspárokat, akik fél évszázada vannak együtt, és idén az aranylakodalmukat ünneplik.

A program részleteit *Portik Vilmos* alpolgármester ismertette; mint elhangzott, a városnapok több hely-

színen zajlanak, a várban, a Bolyai és Enescu utcákban, valamint a város főterén, és a négy nap alatt színházi előadások, kiállítások, koncertek várják a közönséget. A focirajongók örömeire, a rendezvénysorozat egyik fő helyszínén, a várban a városnapok alatt is lehet követni a méretes kivetítón az Európa-bajnokság mérkőzéseit.

Csütörtöktől a város főtere ad helyet a hagyományos mesterségek vásárának, ahol Marosvásárhelyről és a környékről mintegy hatvan kézműves teszi közzemlére termékeit.

A várban és a főtéren számos, román és magyar fellépő lép színpadra, a rendezvénysorozat egyik színfoltjaként a Marosvásárhelyi Állami Filharmonia a Rock meets the Philharmonic című, különleges szabadtéri műsorral örvendeztet meg a közönséget, de koncertezik a Bronx, a Lady & the Tramp, a Jakab Csaba & Band, a Taxi, Korda György és Balázs Klári a Korda 50 című koncertjükkel, valamint a 3Sud Est zenekar is színpadra lép. Emellett helyi zenekarok, valamint hagyományörző néptáncgyűttesek is fellépnek. Szombat este a főtéren színpadon Horváth Tamás, majd Ștefan Bănică Jr. koncertezik. Vasárnap este lép színpadra a közkedvelt magyarországi csapat, a Kowalsky meg a Vega és Gheorghe Zamfir is, éjjel fél tizenkettőkor pedig tűzijáték lesz. A városnapok idejére, péntektől lezárják a forgalom előtt a város főterét, ugyanis a nagykoncertekre alkalmas színpadot ott fogják felépíteni.

A városnapok részletes programja rövidesen elérhető lesz majd a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal honlapján, valamint Facebook-oldalán is.

Színés Világ

XXI. évf. 25. (915.) szám, 2024. június 21., péntek

Emlékképekben a marosvásárhelyi bábszínháztörténet

Egy szabad álmokból született világ

Nagy Székely Ildikó

Amint azt lapunkban többször is jeleztük, tükröztük, Marosvásárhely kulturális életének hét és fél évtizede része az Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház, megannyi nemzedék gyermekkorának varázshelye.

A jubileum alkalmából szervezett, június 9–16. között zajlott fesztivál egyik kiemelt mozzanata volt a nemrég égi színpadra költözött intézményvezető, Gavril Cadariu emlékéért megidézett június 10-i est, amelynek második felében Kányádi Orsolya és Szigeti Szenner Szilárd bábszínház-történelmet körvonalazó nagyszerű dokumentumfilmjét láthatták az egybegyűltek. A különleges időutazás „idegvezetői” – Sebestyén Spielmann Mihály művelődéstörténész, író, nyugalmazott könyvtáros, Székely Katalin művészeti vezető, Novák Ildikó bábművész, teatrológus, bábtörténész, a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem oktatója és Smaranda Enache, az Ariel egykori igazgatója – sok érdekességet tárnak fel a bábszínház múltjából és az azt megelőző időszakból, összeállítá-sunkban övük a szó.

Akik felejteni akartak a láger után

A dokumentumfilm narrátora, Szabó Dániel bábszínész elsőként Sebestyén Spielmann Mihályt kérdezi arról a társadalmi-kulturális háttérrel, amely megfelelőnek bizonyult ahhoz, hogy a múlt század negyvenes éveinek végén egy maroknyi társaság megvalósítsa a vészkerszak emlékei elől menedéket nyújtó álmait.

– 1944–45-ben minden szegmensében megváltozik Marosvásárhely élete. Visszatér a román adminisztráció, de az emberekben ott van még a nagy remény arra, hogy itt valami változás történik, vagy minden megváltozik. Úgy mondanám erre a korszakra, hogy a „fényes szelek” kora, de itt már a fényes szelek elkezdnek kopni, annak ellenére, hogy az emberek nagy része, vagy azok, akik lelkesek, ezt nem veszi észre, nem akarja észrevenni. Egyrészt 1948-ban megtörtént az államosítás – államosítják az ipari üzemeket, a tanügyet –, az a fajta átállás, amelyből a viszszaforrás hihetetlenül nehéz lehet, vagy egyszerűen lehetetlen. Másrészt államosították a kulturális intézményeket, és elsősorban ideológiai feladatokat adtak nekik. Megtörtént a két munkáspárt – a szociáldemokraták és a Román Kommunista Párt – egyesítése is, és egy új párt jött létre, a Román Munkáspárt (...), amely mindenhol jelen volt. De voltak olyan lelkes emberek, akik hittek abban, hogy itt valami nagy változás fog történni, és ebben a nagy változásban megpróbálták maguk is valamilyen módon előresietni vagy a változást siettetni. Ez a változás a kultúrában azt jelentette, hogy intézményeket hoztak létre, amelyekre utóbb az állam rátette a kezét, bekebelezte őket. (...) Ebben az időszakban a városnak nem volt egy állandó zenekara, de volt egy zeneiskolája, amelynek nagy híru tanárai voltak, akik hagyományt teremtettek, és ebből 1948–49-ben létrejött a filharmónia. Vásárhely kulturális élete tulajdonképpen ezekben az években kezdődött. Ennek a folyamatnak a része a bábszínház is, ami magánkezdemenyezésből indul el. Bukarestben már volt korábban egy francia iskola, ami a marionettszínházat működtette, de vidéken nem létezett ilyesmi. Kolozsvárnak és Nagy-

Bábszínház
MAROSVÁSÁRHELY

A CSODÁLATOS
KALUCSNI

A csodálatos kalucsni (1951.09.15.)

váradnak a vásárhelyihez hasonló kezdeményezése volt, ami olyan magánemberektől indult, akik korábban már láttak bábszínházat – hallhattuk Spielmann Mihálytól.

A művelődéstörténész a vásárhelyi intézmény alapítói közül elsőként a Párizsból hazatérő szobrászművészt, Révész Endrét említette – akit ő személyesen ismert –, majd Herta Ligeti bécsi születésű, németül alkotó marosvásárhelyi írónőt, aki annak idején Belgiumban bujkált a Gestapo elől; továbbá Berger Duci színházi karmestert, operettszerzőt, valamint a Gyergyóból származó Herskovits Antal Pált, aki fiatalkorában bölcsész- és – orvos édesapja ösztönzésére – medikushallgató is volt, és sok kortársához hasonlóan megjárta a láger.

– Ezek voltak azok az emberek, akik valamit tudtak a bábszínházról. De ez a kor ideológiájában is benne volt. Lenin nagy fontosságot tulajdonított az ifjúság nevelésének, és ezen belül a bábszínháznak. Itt volt egy román–szovjet baráti társaság, amelynek az elnöke Antalfy Endre volt. Itt megrendelték a Szovjetunió című lapot, azt a képes magazint, amelyben mindenféle, bábszínházzal kapcsolatos cikkek és fényképek is voltak. Valószínűleg a többi között ez indította el ezeket az embereket, akik hazajönnek a lágerből, a munkaszolgálatból, és hinni akarnak, valami mást akarnak csinálni, felejteni akarnak. Vörös Fecske néven indítják el ezt az egészet. A bábszínház létrejöttékor a színház már létezett, és magához ragadta a bábszínházat, ami aztán úgy működött, mint egy tagozat, mint egy zsebe a nagyszínháznak.

A gyereknép „aranycsapata”

Spielmann Mihály személyes bábszínházélményei közül A csodálatos kalucsnit idézte fel.

– Öt-hat éves lehettem, amikor láttam. Az volt benne az érdekes, hogy nem csupán a bábok jelentek meg benne, hanem a bábok között egy valóságos ember is, Pali bácsi (sz. m. Antal Pál).

A bábszínház eredeti, Posta utcai épülete a református egyházhoz tartozó Ifjúsági Kerestény Egyesületé, az IKE-é volt. 1948-ban megszüntették ezeket a szervezeteket, és a helyüket a szocialista intézmények foglalták

el – hallhattuk a művelődéstörténésztől, aki a továbbiakban az első bábszínházi teret is körvonalazta.

– Megemelték az épület szintjét, és menedékesé tették a nézőteret, hogy a gyerekek is lássanak. Ráadásul apró székek voltak a teremben, ami nagyszerű volt. Gyerekként úgy izgultunk az előadások alatt, ahogy az egész város izgult a magyar futballért, az aranycsapatért.

Herskovits Antal Pál orvostanhallgatóként Spielmann Mihály édesapjának tanítványa volt, így nemcsak bábszínházi emlékei vannak róla.

– Egyrészt csodálatosan szép hangja volt. Másrészt egy jó kiállású ember volt, kedves, szívélyes, de azt hiszem, mégis vaskézzel vezetett a bábszínházat, és ez fontos szempont volt – mondta a művelődéstörténész, akit Antal Pál annak idején csak úgy szólított: „a kicsi Spielmann”.

A kicsinyített „emberszínház”

Az időutazás következő állomásán Szabó Dániel kérdéseire Székely Katalin művészeti vezető válaszolt, aki, mondhatni, beleszületett a színpadi csodák világába, az édesapja ugyanis a marosvásárhelyi bábszínház igazgatója volt, az édesanyja pedig ugyanitt bábszínész. A mindig mosolygós Kati a kolozsvári egyetem bölcsészkarának elvégzése után, mivel nem szeretett volna tanítani, a bábszínháznál meghirdetett irodalmi titkári állásra jelentkezett, így ér körbe a szüleivel kezdődött történet.

– Egy olyan intézmény alakulása, ami a semmiből született, mindig nagyon izgalmas. A bábszínházé is tele volt kísérletezéssel, rajongással, idealizmussal. Abban az időszakban alakultak országszerte magyar területeken – Kolozsváron, Váradon – a társulatok, a lelkes műkedvelők összeálltak, és nagy hévvel, lelkesedéssel láttak munkához. Eredetileg arra gondoltak, hogy ez egy kicsinyített emberszínház, és ugyanazt, amit pár évvel korábban a Székely Színház elindított, le lehetne képezni kicsiben a bábokkal a gyerekeknek, de nem csak nekik. Nagyon érdekes volt, hogy már a kezdeti időszakban felnőtteknek is játszottak – emelte ki Székely Katalin, majd Antal Pálról is mesélt, akit ő is

és a társulat többi tagja is a példaképének tekintett.

– Az első előadásokat Révész Endre rendezte, de utána már Pali bácsi. A sikeres felnőttelőadásával, például A szarvasokká vált fiúk balladájával a társulat bejárta a világot, Ázsiáig eljutott. A kék madárral pedig a kilencvenes évek legelején Charleville-Mézières-ben voltak.

A dokumentumfilmben egy archív hangfelvételtől maga Antal Pál is megszólal, és elmeséli, hogy barátja, Anatol Constantin színész-rendező szólta neki az újonnan alakuló bábegyüttesről, amelynek 1949-től lett a tagja, először mint színész.

– A legelső szerepem a János vitéz volt. Amikor 1950-ben az akkori Székely Színházhoz csatoltak, már a színpadon is megjelentem, kisebb epizódszerepeket játszottam – hallhatjuk a társulat Pali bácsijától, aki rendező, majd igazgató korában is fel-feltűnt a bábosok között.

Száműzöttek „elefánttemetője”

Smaranda Enache – akárcsak Székely Katalin – a tanügy helyett választotta az irodalmi titkári szerepet Éltető József igazgatósága idején, ezután lett az intézmény vezetője az 1990-es rendszerváltásig. Szabó Dániel őt arról kérdezte, hogy mennyire befolyásolta a kommunista hatalom diktatúrája a bábszínház mindennapi működését.

– A bábszínházra nem tudtak ráerőltetni olyan darabokat, amelyek a pártnak, Ceausescu-nak lettek volna a glorifikáló darabjai, a bábok ugyanis groteszkek, így nagyon nehezen lehetett volna velük egy komoly darabot kihozni. Ilyen szempontból szabadabb volt a bábszínház, mint a nagyszínház vagy a filharmónia. Ugyanakkor voltak olyan írók, akiket nem játszhattunk. Akkoriban nagyon vigyázott a párt arra, hogy a fontos intézményeket milyen orientációjú emberek vezetik, és ahogy valaki a proletkultizmus helyett az igazi művészetet próbálta behozni, ki kellett tenni a legfontosabb, leglátványosabb intézményekből. Kellett találni egy elefánttemetőt, ahova kirakhassák őket, hogy nehegy hősök legyenek vagy disszidensek, és a bábszínház ezt a szerepet is betöltötte – mondta Smaranda Enache, a filharmóniából száműzött Csíky Boldizsárt, a Nemzeti Színházból eltávolított Fodor Zénót, a Vatrától száműzött Dan Culcert említve. Így született meg az a fantasztikus csapat, amellyel kitűnő darabokat lehetett színpadra állítani.

Az életenergiát felébresztő csoda

Az egykori bábszínház-igazgató azokat a nehézségeket is felidézte, amelyekkel a társulatnak a kommunizmus utolsó évtizedében meg kellett küzdenie.

– Nagyon sokat fáztak, olyan szállodákban laktak, és ott játszottak, ahol nem volt fűtés. Volt két-három év, amit nagyon sajnállok, és amiért bocsánatot kell kérjek a kollégáktól, mert akkor rábeszéltem őket, hogy igenis teljesíteni kell „a tervet”, és a terv az volt, hogy a két társulatnak együtt 900 előadása kellett legyen. Ezt is megvalósítottuk együtt, és hálás vagyok nekik, hogy ezt soha nem rótták fel nekem.

Novák Ildikó bábművész, teatrológus, bábtörténész, a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem oktatója a jelenbe kanyarodó időse a egy fontos állomásán így foglalja össze a bábszínház lényegét:

– Az élet csodáját képes nagyon gyorsan, egy mozdulattal, egy gesztussal megmutatni, fel tudja ébreszteni azt a fajta életenergiát, amivel az ember tovább tud menni.

A természet kalendáriuma (DCXXII.)

Kiss Székely Zoltán

*Huszonkét éve ismerem engem,
égi bója, nagylángú Nap.
Ki melengedett gyermekocsimat,
melengess egész életemben!*

Bár rég elrúgtam magamtól több mint három és fertálynyiszor annyi évet, mit amennyi a költő volt 1935-ben, magamra is érvényesnek gondolom még a kérést.

*Sőt akkor is, mikor a föld alatt
fekszem hanyatt, minthacsak épp napoz-
nék,
sugarazd át a földet onnét
a magasságból, drága Nap!*

*Sütöttél engem a hegyek közt,
sugaraztál reám a pusztán;
egy alkonyon úgy néztél velem szemközt,
mint egy bíborsörényű himoroszlán.*

*Már reggel jöttél s fényel kinyitottad
álomtapaszos szememet,
szivárványos fényekkel tarkítottad
az ablaküveget.*

Talán ráérezte már, kedves Olvasóm, a **Barátkozás a Nappal** vers szerzője csak **Jékely Zoltán** lehet.

*Most is itt égsz felettem, drága Nap,
Isten Napja, én Istenem,
s nagy lila arabeszkeket mutat
behunytt szemem.*

*S mint mágnestől megbűvölt vasdarab,
úgy lüktetek, úgy reszketek –
egy perc, s repülök a Duna felett
s velem jön ez a rossz fapad.*

Nos, ma erről a képzeletbeli napbántotta, ki-

szikkadt lécü padról lendülök én is neki e heti sétámnak. Jer velem Te is, kedves Olvasóm!

Június 21. a **védőoltások világnapja**. Magyarország az **Egészségügyi Világszervezet (WHO)** Európai Irodájánál 2004-ben kezdeményezte a védőoltások világnapjának megtartását, mivel 2002-ben ezen a napon hirdette ki a WHO, hogy Európában megszűnt a gyermekbénulás betegsége. Fontos, hogy évről évre felhívjuk a figyelmet a védőoltásokra. A védőoltással megelőzhető fertőző betegségek számának jelentős csökkenése egyike a magyar közegészségügy legnagyobb sikereinek.

E nap különben a nyári napforduló, a csillagászati nyár kezdete. Ezen a napon a leghosszabb a Nap égen megtett útja.

*Kánikulában buja rózsafáról
nyesi a szomszéd már a – hervadót.
Úgy szólnak – s abban is az elmúlásról –
hogy túlvigan rikongnak a rigók.*

*A bohó-piros, a híg-édes cseresznye
mellett már savanyú-mosolyú meggy.
Kettős ízükkal nyelvem az eszembe
azt juttatja: minden jó s rossz: elegy.*

Illyés Gyula így magyarázza **Nyári újév** versének fura címét:

*Nem Szilveszter az év igazi vége –
Férfinak annál zordabb forduló
a június nap-éj-egyenlősége –
Nyárfák pihéje dől, akár a hó. (...)*

A napfordulat a gyakorlatban nem a nyár kezdetét jelzi. Mi június 1-jétől számoljuk a nyarat (meteorológiai nyár), a kínaiak a régi keltákhoz hasonlóan május 5-étől. Náluk június 21-én a zeniten járó **Nappal** együtt tetőzik a nyár – írja **Jankovics Marcell** **Jelkép-kalendáriumában**. – **Leonardo**

Utolsó vacsoráján a Jézus balján ülő, megvilágított hármás jelképezi a nyári hónapokat: a szelíd Fülöp a Rák, a szenvedélyes idősebb Jakab az Oroszlán és az okoskodó Tamás apostol a Szűz havát. (...) Hajdanán a nyári napforduló a naptári év kiemelkedő ünnepe volt. Hellászból sok helyütt ekkor kezdték az évet: Athénban és Delphoiban például a napfordulatot követő újholdkor. Vagy félévünnepet tartottak, mint Boiótiában és Délosz szigetén, ahol a téli napfordulat utáni újholdkor kezdték az esztendőt. Ünnepe volt az év „teteje” a keltáknál, a germánoknál és a szlávoknál, és tovább élt a keresztény Európában is, mindenekelőtt a Szent Iván-napi tűzünnepeben. Az „égi tűz” köszöntése azonban nem korlátozódott Szent Iván napjára. A tűzgrás, tűztaposás és más „tüzes” népszokás minden napforduló körüli ünnepnek része volt.

Szent Iván hava nevét a szokáshoz híven a Rák hó első dekádjának legjelentősebb szentjéről, **Keresztelő Szent János**ról nyerte.

A tűzgyújtás, a fűvek és virágok szerelemvarázsló hatásai, a párosító énekek, Szent Iván-napi népszokások és hiedelmek ma is az élő néphagyomány jelentős értékei. Magyarországon a bizánci kapcsolatok révén – a görögkeleti vallásnak megfelelően – **Keresztelő Szent János napját Szent Iván ünnepének nevezték. A szentiváni szokásokat a magyarság délszláv közvetítéssel vette át, de – írja Bóra Ferenc A nyári napforduló tüze Szent Iván ünnepén** című esszéjében – a pogány szokások maradványai megőrződtek, továbbéltek.

A tüzet szalmából és többféle fából rakták. Az ünnep előtti napokban összegyűjtötték a cseresznyefakérget, fűvet, virágot. (...) A tüzre illatos növényeket, gyógyfüveket dobta. Szent Iván fűvének nevezték a rutafát, másutt ezt a növényt seprűzanótként, istenfajaként emlegeti a nép. Négy-ötszáz évvel ezelőtt a rutafát a tisztaság jelképeként tartották. A lányok és legények átugrálták a tüzet, amiből gomolygott az illatos rutafa füstje, s közben énekeltek:

*Magos a rutafa,
Ága elágazik,
Selyem sárhaja,
Magyar Ilona,
Haján folyó gyöngy,
Koszorúja gyöngy (...)*

Miközben a tűz fölét tartották a gyógy-növényeket, varázsigéket mormoltak:

*Füstöld meg a füvecském,
Tisztesid meg, hasznosid meg...
Tisztes légy, hasznos légy,
Majoranna bukros légy.*

Mivel Keresztelő Szent János a meghalt gyermekek patrónusa is, a gyermekeknek „Szent Iván-i” almát kellett enniük, hogy ne legyenek betegek. A gyógyító erővel felruházott almát a tűzben elégették. A máglya elol-tása után a hamut gyógyító fürdőkre is felhasználták. A tűz körül ülő gyerekek cseresznyét ettek, ennek egészségmegővő hatást tulajdonítottak. A hiedelem szerint, ha valaki mezítláb taposta a tűz hamuját, egy évig nem ment tüske és szög a talpába. A tűzgrás elősegítette a jó búza-, kukorica-, kender- és szőlőtermést.

A nagy nap előestéjén a legények drótra égő fakérget erősítették, a lángoló koszorút csóválták, s áthajították a lányok feje fölött. A lányok a csalánkoszorút átdobták a fiúk felé. Hitték, hogy a lányok felé dobott gyümölcsfaágak távol tartják a kártevőket a terméstől.

A „kislegények” drótkra fakérgeket fűztek, amiket petróleummal átitattak, ezeket meggyújtották. Felfutottak a dombra, s a „lámpásokat” körbe-körbe forgatták. A győztes az lett, akinek lámpása a legtovább égett, s a legszebb tűzkarikákat tudta „belerakni” az éjszaka sötétjébe.

Vikár Béla írta volt, hogy Szent Iván napján párosító dalokat énekeltek a tűz mellett.

Kánikulában piheg egy buja rózsafa

A XX. századfordulón gyermekjátékká szelődött a népszokás, de az ének őrzi még a párosító szövegelemeket:

*Érett a meggy, érett
Öleld, akit szeretsz.
Hajlott ága hajlott,
Ezt ölelem, ezt csókolom,
Levelibe kis menyecske,
Iván dombján domboruljon.*

Ez az ünnep is összeforraszt(hat)ja ma is a faluközösséget. A kicsik múltismeretre tesznek szert: megismerik az öregek népdalban, táncban, mozdulatban megnyilvánuló művészetét, hiedelemvilágát, jó kedélyét és humort. A néphagyományok élménynyújtó hatásán keresztül a helyi történelem tárul fel előttük.

Manapság Szent Iván napja közelében a **Múzeumok éjszakájának** hasonló szerepe lehet.

*Én hiszek a múzeumok értelmében. Értelmében és hivatásában. Hivatásában és szépségében. Nem az idő kriptái a múzeumok! Nem a történelem halottas-könyvei! Nem a mulandóság szarkofágjai! Én hiszek bennük, mert nemcsak a jövőben hiszek, de hiszek a múltban. A múzeumok éppúgy az élet jelentései, mint a természet, mint a társadalmak, mint az ember. A múzeumok éppúgy lét-önmagukat őrzik, mint a mítoszok, az öskönyvek és az époszok. Nemcsak a természet közet-maradványait, a kővé vált csontokat, tollakat, pikkelyeket, leveleket, virágorokat és koponyákat, nemcsak az ősi tegnap kö-üzeneteit őrzik, de őrzik az emberiség tegnapi-önmagát is: az álmokat, hiteket, vágyakat, mámorokat, bűnöket, önzéseket, tébolyokat, gyalázatokat, szerelmeket és halálokat – írta volt **Juhász Ferenc A múzeumok szerelme** című esszéjében. – *Ha jutok bárhova is a világon: mindig megnézem a múzeumokat. Önmagamot keresem bennük, titkos létem volt tartalmait. A Föld-lét tegnapi hangjait, amelyek némák ugyan, mint a kő-kürtök, megkövesedett trombiták, amelyeket kőszájjal kő-katona fúj, de ezek a kő-hangok, kő-rivalgások mégis az eleven vér áramlását és bársony-áradását hozzák, az anyag csoda-virágzását, az emberiség-szellem virágzó mámorát.**

189 évvel ezelőtt, 1835. június 26-án született a magyar múzeumkultúra egyik első mestere, a sokoldalú természettudós, az állattan, a néprajz, a nyelvészet, a régészet kiemelkedő kutatója, **Herman Ottó**.

Mai sétámat egy szívmengető történet-foszlánnyal fejezem be.

Amikor Herman Ottó megpályázta a kolozsvári **Erdélyi Múzeum Egylet** preparatori állását, az akkori polihisztor igazgató, **Bras-sai Sámuel** saját fizetésének harmadáról mondott le, hogy az új, tehetséges munkatárs jövedelmét biztosíthassa. Herman itt kezdett a pókokkal behatóan foglalkozni, s teremtett egy új tudományágat, az arachnológiát. Pókgyűjteményét ma is a kolozsvári tudományegyetem **Allattani Múzeuma** őrzi.

Mentora halálakor egy csokor havasi gypárral érkezett temetésére.

Maradok kiváló tisztelettel

Kelt 2024-ben, a nyári napfordulókör

Herman Ottó szobra a Nemzeti Múzeum kertjében

Épített örökségünk

Honfoglalás kori várunk

Kézdiszentléleket a hagyomány szerint a besenyők alapították; Kézdivásárhelytől mintegy öt kilométerre északra, a Kászton-patak völgyében fekszik. A települést 1332-ben De Sancto Spiritu néven említik először. Mai templomának elődje egy 13. századi román stílusú templom lehetett, a helyére épült 1400 körül a mai istenháza, melyet a 15. század második felében átépítettek. 1773-ban újra átépítették, erődítései 18. századiak. A Perkő tetején álló vár már a honfoglaláskor is létezett, 1241-ben a tatárok lerombolták, utána újjáépítették, de a 15. században egy török ostrom elpusztította. Újra helyreállították, és véglegesen csak a 15. század végén pusztult el. A település a trianoni békeszerződésig és 1940–1944 között Háromszék vármegye Kézdi járásához tartozott. A falut a második világháborúban bombatámadás érte, melyben két-száznyolcvanöt ház égett le.

Nagy-Bodó Tibor

A hely, ahol Szentlélek vára állott

Kézdivásárhelytől északra, Kézdiszentlélek szélén található egy kastélyrom, a rom felett pedig a 719 méter magas, kopasz Perkő-hegy tetején egy 13. századi eredetű, négykaréjos kis kápolna van. A hegy fennsíkján állott egykor Szentlélek vára. A szabálytalan alaprajzú, kelet-nyugati irányban hosszban elnyúló, ovális alakú vár északi és nyugati oldalát egy sánc, ezen belül pedig kettős fal védte körülbelül 25 méter hosszúságban. A Perkő meredek déli oldalánál a szinte függőleges sziklafal megfelelő védelmet biztosított neki.

A vár középső részén egy 60-65 méter kerületű domb van, melynek szélén alaktalan maradványok láthatók. Itt állhatott a vár öregtorony. Az öregtorony helyén egy román stílusú, vagy legalábbis azt utánzó, öttornyos, ötkúpú kápolna épült. Építési ideje ismeretlen. Reneszánsz ajtaján a latin nyelvű felirat dátuma – 1686. március 23. – a Kálnoky Sámuel általi átépítésre utal. 1948-ig búcsújáráhely volt, ahol misét is celebráltak a búcsúsoknak.

A vár területének nyugati részén egy Mikes Anna által építtetett kápolna áll. E területen egyéb épületre utaló nyomot Kiss Gábor, az *Erdélyi várak, várkastélyok* című könyv szerzője sem talált.

Az erdélyiek biztonságát szolgálta

Kézdiszentlélek tehát ősi település, és amint azt a felfeztetőben már röviden jeleztük, a hagyomány szerint a besenyők alapították. Az Ojtozi-szoros és a Csíkba vezető Kászton völgyének védelmére már a honfoglalás után királyi vár épült.

IV. Béla 1251-ben kelt oklevelében utasítja Lőrincz erdélyi vajdát és Valkó vármegye főispánját, hogy az erdélyi határszáron, a székelyföldön levő szentléleki királyi várat – castrum nostrum regium Zenth Lewkh –, amit a tatárok leromboltak, haladéktalanul építse újra, és védelmét hú várnagyokra bizza, mert az

Perkő

ősidőktől fogva az erdélyi népek biztonságát szolgálta.

A Keresztes Géza műépítész, műemlékvédelmi szakmérnök által a rendelkezésünkre bocsátott dokumentációból tudjuk meg, hogy várnagya V. István király 1271. évi oklevele szerint Jakab fia László lehetett. Még egy várnagya ismert, Péter fia László, akinek 1389-ben Zsigmond király birtokot adományozott.

A vár hosszú ideig állt, amíg a többszöri török ostrom el nem pusztította. A dokumentumok 1465-ben már mint romot említik.

Az ezt követő években a vár újraraépült, és II. Lajos király a tartozékaival együtt – melyek Szentmártoni Kézdi Gáspár halálával szálltak a koronára – Szapolyai János erdélyi vajdának adományozta.

1539: János király oklevele és utasításai

János király 1539-ben kelt oklevele szerint azért, mert Uzoni Béli Pál Bodola falut átengedte Brassó várnak, cserébe megkapta castellum Zenthleket Kézdiszéken, minden hozzá tartozó székely és nemesi birtokkal együtt.

1540-ben azonban János király már arra utasította a gyulaféhegyi káptalant, hogy Keszi Székely Simon, Tarnóczi Sebestyén, Romhányi Zsigmond és Herencsényi István mint osztályos rokonok birtokába iktassa vissza a Kézdiszéken levő szentléleki várat és a hozzá tartozó mezővárosokat, helységeket.

A vár végleges pusztulása Báthori Zsigmond fejedelemsége idejére (1586–1602) tehető, egy 1584-ben kelt oklevél már csak „fényes volt vár”-nak, egy 1594. évi pedig helyrehozhatatlan várnak nevezi.

A Szent István-kápolna

A Kézdiszentlélektől nem messze található Perkő-hegyen áll a kicsi, de annál csodálatosabb Szent István-kápolna. Népszerű Szent István-napi búcsújárási hely.

A csupasz dombtetőn álló, lóhere alaprajzú, fehér falú, piros tetű kápolna Háromszék legrátványosabb műemlékei közé tartozik. A 17. században készült a faragott, reneszánsz ajtókerete, és a belső falon látható néhány, magyar szenteket ábrázoló töredékes freskó is.

Az országot védő és vigyázó hely

A Perkő Felső-Háromszék oltárhegye. Szakrális szerepe mellett hosszú történelme során a székelység történetében is fontos szerepet játszott. Országot védő, vigyázó hely is volt, egykori vára a keleti gyeptől védelmezője.

A néphagyomány szerint a középkori igazságszolgáltatás színhelye volt.

A várat, a hegyet és az egész térséget hosszú időn át birtokló Mikes, Apor és Kálnoky főúri családok, az itt élő emberek történelemformáló szerepvállalásának következménye, hogy ennek a vidéknek úgy alakult az emberi arca, lelki és hitbéli élete, világa, olyanok a nyelvi és kulturális értékei, amilyenek ma ismerjük.

A minden év augusztus 20-án megtartott Szent István-napi búcsú a csíksomlyói után a legjelentősebb katolikus rendezvény a Háromszéken és Csíkban élő hívek számára.

Kiskásztonban találjuk a csíksomlyói és perkői búcsú emlékeit – zászlókat, fényképeket és egyéb kegytárgyakat –, melyeket a Búcsújárási emlékházban őriznek.

Kézdiszentlélek római katolikus erődtemploma a Perkő aljában fekszik (erről bővebben a következő lapszámban).

Alaprajza egyedülálló, „ollós”, négy sarok- és egy kaputoronnyal.

A kőobeliszk

Az 1714-ben felállított emlékkereszt kőobeliszk (alkotójának neve nem maradt fenn) az 1710-es években pusztító nemzetközi pestisjárványra emlékeztet, amikor a település lakói közül is több százan haltak meg e körben.

A pestis több nagy hulláma közül a legnagyobb 1346-ban érte el a Krímet, itt mint a történelem első biológiai fegyverét is bevetették. A tatár seregek Kaffa ostromakor pes-

A Tarnóczy-kastély

tises hullákat katapultáltak a városba.

Az évszázadok során a pestis újra és újra lecsapott, ennek esett áldozatul Hunyadi János is, de az 1710-es években az osztrák birodalomban pusztító járvány vetett véget a Rákóczi-szabadságharcnak is.

Miközben egész Európát sokkolta, a járványnak pozitív hatásai is voltak: ösztönzően hatott az orvostudomány fejlődésére, lökést adott a nemzeti tudományos nyelv kialakulásának.

A perkői kápolna haranglábától pár méterre található az emlékkereszt.

A Jakab Miklós által 1929-ben, Szent István apostoli király tiszteletére állított jel hátsó részén írja: „... nyolc gyereket s párját vesztett férj áldozatából állok e hegyormon ősi Kápolna helyén. E nagy idők tanúját Keresőknek szölok e képen Testvér régi hazát juttat a földi Kereszt...”

Kovácsna megye egyetlen egész

állott, jól kivehető volt még az öregasszony alakja, amint a szövőszék mellett dolgozik, körülötte pedig az apró csirkék, melyeknek szemeket szedeget az anyjuk.

Az évszázadok vihara sokat lemorzsolta a legendás Dinnyésköből, azonban a merész fantáziájú néplélek ma is ráismer a köcsoport ködös alakjaira, és azt mondja, hogy aki „kilencszer térden állva megkerüli a követ, hallja a szövőszék csattogását”.

Demján László műemlékvédő építész kiegészítése

„Non est mortale quod opt”, azaz nem hal meg, aki bízik. A bejárati portálé körkeretének szemöldökkövére vésett időutazás mondata nem távolítja, inkább közelíti a mai olvasóhoz. Hajdan a családok összetartását, mai értelemben már a nemzetünk létét jelenti.

Miért is beszélünk korabeli családok fényes és alkotó kapcsolatairól? A vár már megfoghatatlan építményének nyugati részén Mikes Antal a védőszentjük tiszteletére emeltetett kápolnát, amelynek romjai még részben állnak. A keleti várudvaron ellenpólusként egy donzsonszerű lakótorony emelkedett. Aztán a történelem formálta harcos várvédelem megszűnt, és következett a hitbéli szelidülés időszaka.

Ennek egy 1584-ben feljegyzett nyoma ekként szól: „egyik hegyen egy fényes vár is volt, akinek az tövében fenn áll most is”, azaz romjaiban. A várépítmény építőanyagait hitformáló kis kápolnává szelidültek. És jöttek a Mikes, Kálnoki, Lázár meg Tarnóczy családok, hátrahagyva faragott címereiket.

Érdekes, hogy a hajdani Szent Antal-kápolna átlenyegülve egy újabb formában mára Szent István-

kápolna néven él tovább a székelyek Perkő hegyén. El nem hanyagolható a vár történetében az a tény sem, hogy a történetírásban jártas bűváraink néha nem figyelnek az azonos nevű települések ősi, történeti adottságaira, és bizony megtréfálja az utókor oda nem figyelő érdeklődőit. Így az oklevelek 12. századi, szentléleki várra történő utalásai mindenesetre a mai Horvátország kaproncai Körös területén levő várra utalhatnak, míg a 16. századi feljegyzésekben szereplő vár mindenféleképpen a mára nyomaiiban még szelíden fellelhető Tarnóczy-várkastélyra utalhatnak.

* *A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációért külön köszönet Keresztes Géza műépítész, műemlékvédő szakmérnöknek; az illusztrációkat, a régi és a mai képeket Demján László műemlékvédő építész saját munkájából és gyűjteményéből küldte be szerkesztőségünkbe.*

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1107.

Schulenburg-Kehner figyelmeztetése

	1	OROSZLÁN-NÉV	A SZÉPNEM KÖNNYEZŐ	AZ APRAJA PÁROSANI	A SZÉLEIN OLDI	A HELYÉRE TESZ
	E					G
		TOJÁS (NÉMET)	HALLGAT A SZAVÁRA			
		NÖVÉNY-VILÁG	TOKTERMÉ-SŰ NÖVÉNY			
BŰNEIT BEISMERI	2	ALAK ALÁBBI HELYRE JUTTATÓ		AZ ARGON VEGYJELE	BARÁT (SPANYOL)	
			CSECSEMŐ-SÍRÁS TILTÓSZÓ	AMELY SZEMÉLY ROSSZ GYOMORÉRZET		
NEMESGÁZ			SPION MAGYAR DAL		KILO (RÖV.)	
NAURU FŐVÁROSA BUDAPEST RÉSE			VALLÁSOS JERUZSÁLEM ÓKORI NEVE		INDUL A VONATI	
		LATIN CSONT	OLASZ NOB-JEL	GERMÁN NÉP VOLT	LEL	
ANGOLUL MENNI FELTÉVE		VÁLYÚ NŐI NÉV (AUG. 18.)			SPANYOL AUTÓJEL DERÉKSZÍJ	
		BÉKÉS ... (SZÍNESZŰ) SZIGET (FRANCIA)			GYILKOL PARADICSOM (ÉKTELENI)	
KEVERT SZÍN			AB OVO KORTYOLNI-VALÓ			
VÉGŰL ROMBOLÓI			RAJONGVA SZERET	MAGASAN TART	EGYESI BELLINI OPERÁJA	
CSAVAR RÉSE EBLAK				FRANCIA VÁROS KISKABÁT		
		AZ A MÁSIK SARK-KUTATÓ (JOHN)		ÓKORI BARKÁS	NÉMET NÉVELŐ	
NÉMET SZEMÉLY-NÉVMÁS		KIÁRUSÍT TERMÉSZETES LOGARITMUS JELE		FRANCIA VÁROS KISKABÁT	RAGATLAN! LÉHA, DE NÉMA!	
FRANCIA ÓSLAKÓ			SZÖVET			
L. N. J.	Y		PORLAD A FA			

A JÚNIUSI ÉVFORDULÓK (1.)

című pályázat nyertesei:

Mezei Sándor,
Marosvásárhely, Béke u.

Kali József,
Marosvásárhely, Építők sétány

A pályázati rejtvény megfejtése:
NAGY; ORBÓK; KATONA; LOBMAYER; HANÉLY;
MEDNYÁNSZKY; SOBIESKI; THEILE
Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések a június 14-i számból:

Ikkrek:
Hét bagoly

Skandi:
A jó tábornoknak nincsenek gyenge katonái.

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

JÚNIUSI ÉVFORDULÓK (3.)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	11			F	12					
13	L	14	15	16	17		18	19	20	21
22					23		24		25	
26				27		28		29		Ó
30				31		32		33		34
35										
U	36	37		38		39		40		
41	42		43	44	45	46		47	48	
49		50		51	52	53		54	55	K
56				57		58		59		60
N	61		N			62	U			N

VÍZSZÍNTES: 1. Csonthéjas gyümölcs. 4. Brassói főbíró, 225 éve halt meg (Mihály). 11. Mozdulatlan. 12. Tözsdei ügynök. 13. Francia politikus, 200 éve hunyt el (Charles Francois). 18. Latin csont. 20. Elem! 21. Zavarni kezd! 22. Csend legyen! (biz.). 23. Rajongva szerető. 25. ...Roy (W. Scott regénye). 26. Hím méh. 27. Felvigyázó. 28. Gésa! 29. Asványi fűszer. 30. Lamartine verse. 31. Antik. 33. Kolónia. 36. Az egyik végtag. 38. Olasz igen. 39. Menj (olasz). 40. Az egyik szülő becézése. 41. Sci-fi (röv.). 43. Lelkész. 45. Kezdőpont. 48. Szintén (székelyesen). 49. Idegen Sára. 51. Az arzén vegyjele. 53. Az itteni. 54. Puskát használ. 56. Beborít! 57. Trója. 59. ...Gábor (író). 61. Francia író, 225 éve született (Henry). 62. Francia zeneszerző, 100 éve halt meg (Théodore).

FÜGGŐLEGES: 1. Északi nép. 2. Olasz névelő 3. Nehéz puhafém. 5. A rádium vegyjele. 6. Vágóeszköz. 7. Nekem, de némán! 8. Jód és urán vegyjele. 9. Vízi sportoló. 10. Író, műfordító, 175 éve született (Endre). 14. Kázus. 15. Kézi tusa ütés nélkül. 16. Eretnék páros! 17. Közlekedési pálya. 19. Néprajzi író, 150 éve született (János). 22. Francia zeneszerző, 125 éve halt meg (Ernest). 23. Vajféle. 24. Szlav igen. 25. A személyéről. 27. Maguk. 29. Szintén ne. 31. Időmérő. 32. Folyó (spanyol). 33. Klubegyed. 34. A máj váladéka. 35. Orosz költő, 225 éve született (Alekszandr Sz.). 37. Az egyik szülő. 39. Az eső anyaga. 42. Agrárirtók. 44. Becézett Pál. 46. Mindennek a lelke. 47. Előtag: olaj. 50. Folyó (spanyol). 52. Német személynévmás. 55. Nagyon régi. 57. Izomkötő. 58. Francia arany. 59. Az ólom vegyjele. 60. Ártalan társ!

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket 2024. július 4-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

Kedves rejtvényfejtők!

A múlt heti pályázati rejtvény két meghatározása (vízsz. 5., 10.) sajnálatosan kimaradt a szövegből, ezért a hiányos megfejtést is jónak fogadjuk el. Elnézést kérünk a hibáért.

A szerkesztő

Vörösmarty Mihály művei

1	2	3	4	T	5	L
6				7	7	
		8		9		
10	11			12		
13			14			15
16		17	17		18	
19				20		

VÍZSZÍNTES:

1. Vörösmarty egyik költeménye.

6. Harapó. 7. Szolmizációs hang. 8. Arról a helyről. 10. Hézag. 11. Bent lakó! 13. A mocsár alján van. 16. Üres kéz! 17. Ravaszdi. 19. Lamartine költeménye. 20. Segélykérő jel.

FÜGGŐLEGES:

1. Kettős kontinens. 2. Feltéve. 3. Szlav nép. 4. Latin tagadás. 5. Forma. 9. Szolgálatos diák. 11. Tallinn lakója. 14. Arrafele! 15. Méhlikás. 18. Kiütés a ringben (angol, rövid).

1	2	3	4	C	5	G
6				7	7	
8			9	10		
11		12				Y
		13			14	
15	16			17		18
19				20		

VÍZSZÍNTES:

1. Vörösmarty egyik költeménye.

6. Huszárparancs. 7. A tetejére. 8. Keletlen! 9. Fika a sakkban. 11. Korallzátony. 13. A Föld kísérője. 15. Időmérő. 17. Ilyen az ogam írás. 19. Később. 20. Kottarész!

FÜGGŐLEGES:

1. Lehetőség. 2. Létezett. 3. Csermely. 4. Katalógus. 5. Szellemi alkotó. 10. Könnyen párologó. 12. Kívánság. 14. Keményhéjú gyümölcs. 16. Arrafele. 18. Cégféle (röv.).

L. N. J.

Kikapott a házigazdától, nehéz helyzetben a magyar válogatott

A magyar labdarúgó-válogatott 2-0-s vereséget szenvedett a házigazda németektől az Európa-bajnokság A csoportjának szerdai mérkőzésén Stuttgartban, ezzel nehéz helyzetbe került a továbbjutás szempontjából.

A stuttgarti MHP Aréna a kezdésre gyakorlatilag teljesen megtelt, a kezdőcsapatok bemutatása után pedig mindkét válogatott szurkolóinak szóló dalt játszottak le a szervezők. A magyar tábor nagy tapsal köszöntötte a kezdő tizenegyet, majd egy emberként énekelte az Ismerős Arcok zenekar Nélküled című számát. A himnuszok idejére a B közép feletti részen egy hatalmas méretű „Jó kedvvel, bőséggel” feliratú molinót feszítettek ki a magyar drukkerek, a kapuk mögött elhelyezkedő szurkolók mindegyike nemzeti zászlót lobogtatott.

Alig telt el húsz másodperc a találkozóból, Sallai máris helyzetbe került, de Neuer előbb érte el a labdát az ötös környékén. Rossi láthatóan egy jóval védekezőbb, a hátsó stabilitásra törekvő alakzatot képzelt el csapata számára, amikor ugyanis a németek támadtak, akkor a magyarok mélyen visszahúzódtak saját terefelükön. Támadásban is kreatívabbnak tűnt a válogatott, mint az első, Svájc elleni meccsen, ugyanakkor a lendületesebb német akcióknál elő-előfordult némi bizonytalanság a magyar védők részéről.

A 20. perc környékén érezhetően nőtt a német nyomás, majd egy szerencsésnek mondható találatlással előnybe került a házigazda. A 22. percben Gündogan lépett be a magyar tizenhatoson belülre, de nem tökéletesen vette át a labdát, amelyet Orbán próbált elsodorni előle. A magyar védőt riválisa kibillentette az egyensúlyából, közben Gulácsi is kilépett a kapuból, de felszabadítani senkinek nem sikerült, a labda pedig Musiala elé került, aki hét méterről a hálóba lőtt (1-0).

A magyarok azonnal reagáltak, és aktívabb támadójátékba kezdtek, amelynek eredményeként Szoboszlainak szabadrúgásból és akcióból is volt veszélyes kapura lövése, előbbit Neuer védte nagy bravúrral, utóbbit pedig az egyik védő blokkolta. A féldíő vége ismét a németeké volt, majd a ráadásban Szoboszlai szabadrúgása után Sallai fejelte a kapuba a Neuer által kiütött labdát, ezt viszont les miatt – videóbíró ellenőrzés után – a játékvezető nem adta meg.

Fordulás után is többet volt a labda a németeknél, hamarosan Kroos lövését kellett védenie Gulácsinak, kisvártatva viszont Sallai remek bal oldali beadása találta meg az ötösön Varga Barnabást, de a Ferencváros csatára kicsivel fölé fejt.

A gólszerző német Jamal Musiala (b2) és Gulácsi Péter kapus (j2) az első német gól után. Mellettük balról Szoboszlai Dominik, jobbról Schäfer András

Fotó: MTI/Illyés Tibor

A féldíő derekához érve a németek könnyörtelenül kihasználták a magyar védelem helyzetkedési hibáját: a 67. percben a meccsen első alkalommal toledott rosszul a tizenhatosnál védekező magyar együttes, a németek pedig addig passzoltak egymásnak, amíg Gündogannak ziccerben már csak be kellett gurítania a labdát a kapuba (2-0).

A második bekapott gól kibillentette az addig szépen koncentrált magyar játékosokat, így néhány perc leforgása alatt Gulácsinak többször is nagyot kellett védenie. Marco Rossi kettős cserét hajtott végre, a válogatott pedig támadóbb fel fogásra váltott, igaz, ezzel megbontotta az addigi stabilitását.

A német kapu előtt végül a hajrában már nem sikerült kialakítani igazán gólveszélyes helyzeteket a magyaroknak, akik ezen a mérkőzésen sokkal kevésbé érdemelték vereséget, mint szombaton Svájc ellen, de így a nyolcaddöntőbe kerülésük a skótok legyőzése mellett azon is múlhat, hogy a többi csoportban milyen mérleggel és gólkülönbséggel zárnak a harmadik helyezettek.

A magyar válogatott ezt megelőzően három éve, 2021 szeptemberében szenvedett egymás után két vereséget.

A magyar csapat vasárnap 22 órától Skóciával találkozik a csoportkör harmadik, utolsó fordulójában, és mindenképpen győznie kell, hogy maradjon esélye a legjobb 16 közé kerülésre.

Mesterméleg

*** Marco Rossi (Magyarország):** „Dolgoztunk a taktikán és a mentalitáson, amire a játékosok jól válaszoltak. Kikaphatunk Németországtól, mert világklasszis futballisták vannak, és a keretük értéke hatszorosa a miénknek, de ami fontos, hogy jól játszottunk. Korlátoztuk a keresztpasszait, és igyekeztünk őket a szélekre szorítani. A középső védőink ugyan többször elkéstek, de ez a játék része. Támadásban próbáltunk a széleken játszani, sok lehetőséget alakítottunk ki, de ma nem volt szerencsénk. A pályán a bíró volt a legrosszabb, mert kettős mércével fújta a sípot, és megadta a németek első gólját, amelyet megelőzően fellökték Willi Orbánt. Németországnak nem volt szüksége bírói segítségre, enélkül is nyert volna. Majd meglátjuk, hogy például a franciák ellen is így fújnak-e. A két vereséggel fél labball már az Eb-n kívül vagyunk, de matematikailag még nem estünk ki. Az utolsó fordulóban mindent megtesztünk majd, hogy ne maradjunk pont nélkül, mert hiába volt gyenge a Svájc elleni első féldíő, nem hiszem, hogy pont nélküli búcsút érdemelne a csapat teljesítménye. A skót olyan válogatott, amely fizikailag rendkívül erős, ezzel nehezé teheti a dolgunkat. De ami fontos, hogy azt mutassuk, amit a szurkolóink mindig kérnek tőlünk. Elfogadják a technikai hibákat, de azt akarják látni a pályán, hogy kiköpjük a tüdönket – már elnézést a kifejezésért. Ehhez jól szervezettnek kell lennünk.”

*** Julian Nagelsmann (Németország):** „A magyar csapat, mint mindig, kellemetlen riválisnak bizonyult. Rendkívül mélyen védekezett, nem hagyott sok teret nekünk. Ilyen esetben elsősorban nyugodtnak és türelmesnek kell maradni – ezt tettük. Az oldalvonalakhoz játszottunk a labdát, és onnan próbáltuk hosszú passzokkal megbontani a védelmüket. Ellenfelünk erőteljesen futballozott, ezért néhányszor okozott is problémát, de stabilak maradtunk. Azonban a statisztika egyértelműen megmutatja, hogy azért jobbak voltunk, akár a lövéseket, a gólokat vagy éppen a labdabirtoklást nézzük. Elsők szeretnénk lenni a csoportban, minden meccset meg akarunk nyerni.”

Jegyzőkönyv

Európa-bajnokság, A csoport, 2. forduló: Németország – Magyarország 2-0 (1-0).

Stuttgart, MHP Aréna, 54.000 néző, vezette: Danny Makkelie (holland).

Gólszerzők: Musiala (22.), Gündogan (67.).

Sárga lap: Rüdiger (27.), Mittelstädt (89.), illetve Varga B. (22.), Szoboszlai (90+3.).

Németország: Neuer – Kimmich, Rüdiger, Tah, Mittelstädt – Andrich (72. Can), Kroos – Musiala (72. Führich), Gündogan (84. Undav), Wirtz (58. Sané) – Havertz (58. Füllkrug).

Magyarország: Gulácsi – Fiola, Orbán, Dárdai – Bolla (75. Adám), Nagy Á. (64. Kleinheisler), Schäfer, Kerkez (75. Nagy Zs.) – Sallai (87. Csoboth), Szoboszlai – Varga B. (87. Gazdag).

A mai program

16.00 óra, Pro TV, M4 Sport: Szlovákia – Ukrajna (E csoport, 2. forduló)

19.00 óra, Pro Arena, M4 Sport: Lengyelország – Ausztria (D csoport, 2. forduló)

22.00 óra, Pro TV, M4 Sport: Hollandia – Franciaország (D csoport, 2. forduló)

A csoport állása

1. Németország	2	2	0	0	7-1	6
2. Svájc	2	1	1	0	4-2	4
3. Skócia	2	0	1	1	2-6	1
4. MAGYARORSZÁG	2	0	0	2	1-5	0

Az albánok a 95. percben mentettek pontot a horvátok ellen

Albánia a 95. percben szerzett góllal 2-2-es döntetlent játszott Horvátországgal a németországi labdarúgó-Európa-bajnokság csoportkörének második fordulójában, szerdán.

Mindkét gárda vereséggel kezdte a tornát, így a továbbjutás szempontjából döntő jelentőséggel bírt a mostani ütközetük. Az első mérkőzés összetételéhez képest a horvátoknál három, a riválisnál két csere volt a kezdőcsapatban, és előbbieket kezdtek vehemensebben. Ennek ellenére váratlanul megszerezték a vezetést az albánok Laci szép fejesével. A horvátok hiába birtokolták többet a labdát, az ellenfél kontrákból pillanatok alatt helyzetbe került, és Livakovicnak kétszer bravúrra is szüksége volt, hogy ne nőjön a különbség.

A második féldíőben egyre nyomasztóbb fölényben futballozott Horvátország, amely egyre ígéretesebb helyzeteket alakított ki, két perc alatt megfordította az eredményt, majd egészen a 95. percig magabiztosan őrizte előnyét. Akkor azonban az öngólos Gjasula egyenlített. A hátralévő percekben mindkét

csapat a győzelemért rohamozott, mindkettő betalálhatott volna, mégsem született újabb gól.

Jegyzőkönyv

Európa-bajnokság, B csoport, 2. forduló: Horvátország – Albánia 2-2 (0-1).

Hamburg, 46.784 néző, vezette: Francois Letexier (francia).

Horvátország: Livakovic – Juranovic, Sutalo, Perisic (84. Sosa), Gvardiol – Brozovic (46. Pasalic), Kovacic, Modric – Kramaric (84. Baturina), Majer (46. Susic), Petkovic (69. Budimir).

Albánia: Strakosha – Hysaj, Arjeti, Djimsiti, Mitaj – Asllani, Ramadani (85. Hoxha), Laci (73. Gjasula) – Asani (64. Seferi), Manaj (85. Daku), Bajrami.

Gólszerzők: Kramaric (74.), Gjasula (76., öngól), illetve Laci (11.), Gjasula (90+5.).

Sárga lap: Hysaj (76.), Daku (90+3.), Gjasula (90+7.).

Döntetlent hozott a skót–svájci mérkőzés

A magyar érdekltségű csoportban 1-1-es döntetlent hozott a skót–svájci mérkőzés a németországi labdarúgó-Európa-bajnokság második fordulójában, szerdán.

A pont nélküli skótok kezdtek jobban a meccset, és a 13. percben egy öngóllal szereztek vezetést. (Érdekesség, hogy az első körben is öngólt vétettek ellenük.) A folytatásban erőre kapott a rivális, majd egy sikeres letámadás végén Shaqiri egyenlített látványos találatlással, ezzel ő lett hazája első játékosa, aki három kontinenstornán is betalált (2016, 2021, 2024). A szünetig lendületben maradtak a svájciak, de előbb Dan Ndoye gólját les miatt érvénytelenítették, majd Angus Gunn-nek kellett nagyot mentenie.

A fordulás után is Svájc kezdeményezett, két nagy helyzete is volt, ám a 67. percben a skótok újból vezethettek volna, Grant Hanley fejese viszont a kapufán csattant. A hajrához közeledve mindkét csapatnak adódtak lehetőségei, Svájc újabb lesgólt szerzett Breel Embolo révén, majd a 89. percben a cseréként beállt Zeki Amdouni fejt a kapu

mellé. Az utolsó percekben még a skótok veszélyeztettek, ám kimaradt a ziccer, és így maradt a döntetlen.

Jegyzőkönyv

Európa-bajnokság, A csoport, 2. forduló: Skócia – Svájc 1-1 (1-1).

Köln, 42.711 néző, vezette: Kruzliak (szlovák).

Skócia: Gunn – Ralston, Hendry, Hanley, Tierney (61. McKenna), Robertson – McTominay, Gilmour (79. McLean), McGregor – McGinn (90. Christie) – Adams (90+1.).

Svájc: Sommer – Schär, Akanji, Rodriguez – Widmer (86. Stergiou), Xhaka, Freuler (75. Sierro), Shaqiri (60. Embolo) – Aebischer, Vargas (75. Rieder) – Ndoye (86. Amdouni).

Gólszerzők: Schär (13., öngól), illetve Shaqiri (26.).

Sárga lap: McTominay (51.), McKenna (68.), McGinn (71.), illetve Rodriguez (31.), (Sierro, 86.).

A nagy sportesemények idején az internetes csalók is aktívabbak

Nemcsak a szurkolók, a kiberbűnözők is várják a nagy sporteseményeket, hiszen a futball-Eb és az olimpia újabb csatlási lehetőségeket nyit meg előttük: a informatikai biztonsági termékeket fejlesztő és forgalmazó ESET szakértői szerint mivel ezek a sportesemények világszerte több milliárd nézőt vonzanak, a csalók gyakran elhitegetik az emberekkel, hogy jegyet nyertek az eseményre, vagy olyan weboldalakra irányítják őket, amelyekről kártékony programokat töltenek le az eszközeikre.

Az ESET közleménye több megtörtént eseten keresztül mutatja be a kiberbűnözők módszereit, amelyekkel nemcsak magánszemélyeknek, hanem például sportkluboknak okoznak kárt. Egy angol klub ügyvezető igazgatójának e-mail-fiókjába egy átszámítva félmilliárd forintos játékosát-igazolási tárgyalás idején jutottak be a bűnözők: a szervezet levelezését előzetesen feltörve, az abból megismert bizalmas adatokból, levélváltásokból célzott adathalász támadást indítottak, majd egy hamis bejelentkezési oldalra vezették az igazgatót, ahol tudtán kívül kiadta a bejelentkezési adatait. Ezután a bűnözők az ügyvezető nevében felvették a kapcsolatot a tárgyalás másik résztvevőjével, a másik európai klubbal, ezzel egyidejűleg pedig létrehoztak egy hamis e-mail-fiókot, amin keresztül a valódi ügyvezetővel kommunikáltak a klub nevében. A bűnözők ezután a valódi bankszámlaadatokat a saját számlá-

jukra cserélték. Az angol klub így majdnem 1 millió fontot veszített, de a bank az utolsó pillanatban közbelépett, és meghiúsította a bűnözők tervét. Egy másik tekintélyes olasz futballklub azonban nem volt ennyire szerencsés: egy átveréssel mintegy 1 milliárd forint átigazolási díjat fizetett ki a csalók ellenőrzése alatt álló bankszámlára.

Egy újabb esetben a bűnözők váltásdíjat követeltek azért, hogy visszafejtsék egy szintén angol klub általuk titkosított adatait, és helyreállítsák a hozzáférést a számítógépes rendszerekhez. A klubnak kiberbiztonsági szakértőkkel és bűnüldöző szervekkel együttműködve végül sikerült megállítania a támadást, és váltásdíj kifizetése nélkül helyreállították rendszereiket.

Közölték, az elmúlt években nemcsak futballklubokat, kosárlabdacsapatokat értek világszerte támadások, hanem a Nemzetközi Doppingellenes Ügynökséget (WADA) is. A támadásokkal a személyes, érzékeny egészségügyi adatok mellett bankszámlaszámokat, belépési kódokat, játékosokról szóló információkat, utleveleket és személyi okmányok adatait, szerződések, titoktartási megállapodások és egyéb jogi dokumentumok adatait szerezték meg.

A tájékoztatás szerint az egyik magyar szövetség levelezését is feltörték a bűnözők, és megismerve az ottani szereplőket, kommunikációs szokásokat, mintázatokat, a megfelelő pillanatban magukat a nemzetközi bajnokság szervezőbizott-

sága képviselőjének kiadva egy hamis e-mailben egy „új” számlaszámra kérték átutalni a költségek egy részét, amivel több tízmillió forintos kárt okoztak. Az ESET kiberbiztonsági szakértői szerint több példa mutatja, hogy nemcsak a nagy sportszervezetek lehetnek kiberbűnözők célpontjai: becsaptak már embereket hamis jegyekkel, nem létező nyereményekkel és „ingyenes” játékosmezekkel is. A közlemény idézi Csizmadia-Darab Istvánt, a Sicontact Kft. kiberbiztonsági szakértőjét, aki elmondta, ha a felhasználók nem akarnak csalás áldozatává válni, mindenképpen alkalmazzanak megfelelő védelmi megoldást az eszközeiken, és hallgassanak a józan észre. Ne kattintsanak e-mailekben vagy más kéretlen üzenetekben található linkekre vagy mellékletekre. Hozzátette, ami túl jó ajánlatnak tűnik ahhoz, hogy igaz legyen, az nagy valószínűséggel átverés: a 2022-es katarai FIFA labdarúgó világbajnokság előtt például rengeteg hamis nyereményjegyet kínáló átverés jelent meg. Megjegyezte, a valószínűségben csupán egyetlen közösségi bejegyzés kedvelésével vagy megosztásával nem lehet nagy értékű ajándékot nyerni, és a nyereményjátékok során soha nem kérnek pénzt előre a nyeremények átvételéért vagy kezelési költségként. A nemzetközi sportszervezetek vagy partnereik nem küldenek helyesírási hibáktól hemzsegő, gyanús linkeket tartalmazó üzeneteket, ezért, aki ilyet kap, legyen óvatos – közölte. (MTI)

Két éve készül a világjárványügyi szerződés

Miért nincs megegyezés?

Miután több mint két évig dolgoztak a Covid-19 idején tapasztalt problémák némi-lyikének megelőzésén, az országok még egy évet adtak maguknak arra, hogy kidolgozzák a világjárványról szóló szerződés végső részleteit.

Bár több tárgyaló fél is optimistán nyilatkozott arról, hogy sikerül megállapodásra jutni, aggodalmuknak adtak hangot, hogy a kihívások egy része olyan ősi geopolitikai nézeteltérésekkel függ össze, amelyeket nem könnyű elsimítani.

Miért kell létrehozni egy világjárványügyi szerződést?

„A Covid-19 során kialakult legnagyobb dráma az volt, hogy az országok közötti szolidaritás teljesen szétesett” – mondta Ellen ‘t Hoen, a Medicines Law and Policy szervezet igazgatója.

A pandémiáról szóló szerződés célja részben ennek a kudarcnak a megelőzése, az Egészségügyi Világszervezethez (WHO) tartozó megállapodással. Az országok

azonban nem értenek egyet abban, hogy ezt hogyan lehetne megvalósítani, a fő akadályok a szellemi tulajdonhoz, a technológiához és a know-how-hoz való hozzáféréssel, valamint a terápiás szerek és vakcinák megosztásával kapcsolatosak.

Alapvető különbségek

A szakértők és a diplomaták egyetértettek abban, hogy a megállapodás lényege egy új eszköz, a kórokozókhoz való hozzáférés és az előnyök megosztása (PABS), aminek lényege, hogy az országok megosztják egymással az újonnan megjelenő betegségekkel kapcsolatos információkat, cserébe a vakcinákhoz és gyógyszerekhez való hozzáférésért. Az országoknak még meg kell állapodniuk, hogy a gyártók hozzájáruljanak, hogy a biztonságos vakcinák és terápiás szerek egy bizonyos százalékát közegészségügyi vészhelyzetben megosszák egymással.

A kampányolók szerint a gazdag államok keveset tettek annak érdekében, hogy a vállalatokat kötelezzék a megosztásra, míg az említett

országok egyes diplomatai szerint az államoknak kompromisszumot kell kötniük, és a megállapodás nem változtathatja meg a világrendet.

A szerződés jelenlegi tervezetében zárójelben vannak olyan kiegészítések, amelyek a gyártókat „önkéntes” információmegosztásra szólítják fel, de egyes szakértők erősebb megfogalmazást szeretnének.

A gyógyszeripari vállalatok szerepével kapcsolatos nézeteltérések

Egy magas rangú amerikai kormányzati tisztviselő az Euronews-nak elmondta, hogy az országnak komoly érdeke fűződik ahhoz, hogy ne ismétlődhesse meg az, ami a világjárvány idején történt, amikor az alacsony és közepes jövedelmű országok hónapokig nézték, hogy a gazdag országokban már hozzájutottak a vakcinákhoz.

A Gyógyszergyártók és -szövetségek Nemzetközi Szövetsége (IFPMA) szerint, tekintettel a világjárvány elleni intézkedések kutatásában, fejlesztésében és elterjesz-

tésében betöltött szerepére, „kiemelkedően fontos, hogy az ipar ott legyen az asztalnál, hogy konstruktívan hozzájárulhasson a párbeszédhez”. Egyesek szerint az Európai Unió – a G7 többi tagjához hasonlóan – túlságosan közel állt az ipar álláspontjához, különösen a szellemi tulajdonnal kapcsolatos kérdésekben.

Az Európai Bizottság nem kívánta kommentálni a pandémia-megállapodásról szóló tárgyalások konkrét aspektusait, de egy szóvivője az Euronews-nak elmondta, hogy „az EU továbbra is teljes mértékben elkötelezett egy olyan pandémiamegállapodás megkötése mellett, amely világszerte erősebb, ellenállóbb és igazságosabb globális egészségügyi struktúrát hozna létre”.

A tárgyaló felek megállapodtak abban, hogy akár egy évet is adnak maguknak a szerződéssel kapcsolatos tárgyalások befejezésére, és júliusban találkozhatnak, hogy meghatározzák a következő lépések szabályait. Az Egészségügyi Világszervezethez (WHO) tartozó szervezethez – a nemzetközi egészségügyi szabályzat (IHR) módosításával zárult, amely a WHO-hoz forduló országok számára jogilag kötelező érvényű szabály. (Euronews)

**MAROS MEGYEI TANÁCS
MŰSZAKI IGAZGATÓSÁG
MUNKÁLTAKÖVETÉSI SZOLGÁLAT**

KÖZLEMÉNY

A MAROS MEGYEI TANÁCS, „A DJ152A, DJ151A és DJ151 utak modernizálása, Marosvásárhely (DN15E) - Mezőbánd - Mezősályi - Nagysármás - Beszterce-Naszód megye határa, Maros megye - I. szakasz” projekt titulárja, értesíti az érdekelteket a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség besorolási döntésének a meghozataláról, amely szerint környezeti hatástanulmány nélkül megvalósítható „A DJ152A, DJ151A és DJ151 utak modernizálása, Marosvásárhely (DN15E) - Mezőbánd - Mezősályi - Nagysármás - Beszterce-Naszód megye határa, Maros megye - I. szakasz” projekt, amelyet kivitelezésre javasoltak Maros megyében, Marosszentkirály, Mezőpanit és Mezőbánd községekben. A besorolási döntéstervezet és megindoklása tanulmányozható a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség Marosvásárhely, Hídvég utca 10. sz. alatti székhelyén hétfőn 9-15 óra, keddtől péntekig 9-12 óra között és a <http://apmms.anpm.ro> honlapon.

Az érdekeltek a besorolási döntéstervezetre vonatkozó hozzászólásaikat/megjegyzéseiket elküldhetik a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség internetes oldalára, a közleménynek a közzétételétől számított 10 napon belül.

Az ELNÖK nevében
Szász Zoltán Tibor
megyemenedzser

Paul Cosma
FŐJEGYZŐ

Ovidiu Georgescu
ALELNÖK

*A hirdetési rovatban
megjelent
közlemények, reklámok
tartalmáért a hirdetésfeladó
vállalja a felelősséget!*

ADÁSVÉTEL

ELADÓ Iklandon kétszemélyes, új kriptá. Tel. 0770-132-339. (23243-I)

TŰZIFA eladó házhoz szállítva. Tel. 0742-732-247. (23126-I)

VÁSÁROLUNK vinyl- (bakelit-) lemezeket, helyben fizetünk. Tel. 0740-280-126. (23292-I)

ELADÓ 130-140 kg-os disznó. Tel. 0753-820-829. (23300-I)

LAKÁS

ELADÓ 3 szobás tömbházlakás a Kövesdombon. Tel. 0744-144-380. (23023-I)

SZÁSZRÉGENBEN kétszobás tömbházlakás eladó: Dacia negyed 28. szám, második emelet, 10-es ajtó. Csendes helyen van, a közelben üzletek, iskola, buszmegálló. Ideális nyugdíjasoknak, fiatal házasoknak. Tel. 0752-771-442 vagy 0748-371-640. (sz.-I)

ELADÓ 2 szobás tömbházlakás a 2-es poliklinika mellett. Tel. 0742-957-657. (23233-I)

ELADÓ ház a Bekecs alatti Márkod falu központjában 18 ár telekkel, rendezett iratokkal. Irányár: 26.500 euró. Tel. 0752-556-343, 0745-928-192. (23234-I)

ELADÓ 2 szobás lakás szigetelt tömbházban az Állomás téren. Ára: 95.000 euró, alkudható. Tel. 0721-535-433. (23212-I)

ELADÓ lakás kicsi udvarral a központ közelében, esetleg csere is lehet tömbházlakással. Tel. 0751-469-125. (23227-I)

ELADÓ Marosvásárhelyen, a Komisa negyed közelében III. emeleti, 3 szobás ingatlan. Irányár: 112.000 euró. Érdeklődni a 0746-119-668-as telefonszámon. (23305-I)

MINDENFÉLE

58 ÉVES NŐ, beteggondozást vállalok. Tel. 0770-663-571. (23307-I)

(Folytatás a 19. oldalon)

(Folytatás a 18. oldalról)

VÁLLALUNK: tetőfedést, tetőkészítést, külső-belső szigetelést, meszelést, javítást, hidroizolációt kartonból, garázstető-készítést, vasmunkát stb. Tel. 0747-508-707, Mihály. (23157-I)

KÉSZÍTÜNK háztetőt, vállalunk szigetelést, kerítésjavítást, tetőjavítást, meszelést, kisebb javításokat és más munkát is. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0754-476-154, Attila. (23258-I)

KIÜRÍTÜNK házat, tömbházlakást, pincét, teraszt kifestünk, ajtót szerezünk. Érdeklődni a 0793-066-951-es telefonszámon. (23261-I)

VÁLLALUNK háztetőkészítést cserépből vagy lemezből, hidroizolációt kartonból, meszelést, famunkát, festést, kisebb javítást stb. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0745-680-818, Csaba. (23257-I)

VÁLLALUNK tetőkészítést lemezből, cserépből; ácsmunkát, terasz-készítést, garázsfelújítást, festést, csatornájavitást, bármilyen kisebb javítást és mindenféle más munkát, kerítés-készítést is. Tel. 0748-533-573. (23222-I)

FUVART, bútorthordást vállalunk személyeztetve, külföldre is, törmelék-szállítást. Tel. 0749-543-104. (23235-I)

VÁSÁROLOK ócskavasat, kalorifert, autóakkumulátort, hibás hőközpontot. Tel. 0747-816-052. (23261-I)

KÚTÁSÁST, -pucolást, -mélyítést vállalunk. Kútgyűrűket árulunk. Tel. 0765-385-595. (23187-I)

KERESEK albérletet udvaros lakásban, üresen – egy szoba, konyha, fürdő (Marosvásárhelyen). Vagy olyan lehetőséget, hogy vigyázok a házra, rendezem azt. Tel. 0747-643-792. (23296-I)

MEGEMLEKEZÉS

HATVANÖT ÉVES érettségi találkozóink alkalmával kegyelettel emlékezünk elhunyt **TANÁRAINKRA** és **OSZTÁLYTÁRSAINKRA.** Emléküket örökké megőrizzuk. Az erdőszentgyörgyi középis-kolában 1959-ben végzetek. (23251-I)

A PLASMATERM RT. SÍK- ÉS CSÚCSKÖSZÖRÚST keres. **ELVÁRÁS:** szakmai tapasztalat, önállóság, precizitás és felelősségteljes munkavégzés. **Amit kínálunk:** teljesítmény szerinti dinamikus bérezés, ingázási pénz, étkezési jegy, egészségügyi magánbiztosítás, barátságos, segítőkész munkaközösség. **Érdeklődni:** tel. +40-265/268-712, valamint az alábbi címeken lehet: **office@plasmaterm.ro, hr@plasmaterm.ro, www.plasmaterm.ro (sz.-I)**

A PLASMATERM RT. ÖNTÖDEI KERÁMIAFORMA-KÉSZÍTŐ MUNKÁST keres. **Feladatkörök:** – viaszfürtök bevonása, – bevonási útmutatók követése. **Az álláshoz tartozó elvárások:** – szakmai tapasztalat hiánya nem jelent gondot, cégünk vállalja a betanítást – hajlandóság három műszakban dolgozni – jó fizikum, kezűgyesség, felelősségteljes munkavégzés. **Amit kínálunk:** teljesítmény szerinti dinamikus bérezés, ingázási pénz, étkezési jegy, egészségügyi magánbiztosítás, barátságos, segítőkész munkaközösség. **Jelentkezni** önéletrajzzal az alábbi címeken: **office@plasmaterm.ro** vagy **hr@plasmaterm.ro** vagy a cég székhelyén. **Érdeklődni** hétfőtől péntekig 7-15.30 óra között a **0265/268-712, 0265/263-337-es** telefonszámokon vagy a **Plasmaterm** székhelyén. **www.plasmaterm.ro (sz.-I)**

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika
– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

radio.kptv.ro
KPTV
THE ROCK STATION
radio.kptv.ro

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szerető férj, édesapa, nagypapa, testvér, após, sógor, rokon és ismerős, a nyárádköszvényesi születésű

BALLA ANTAL
volt gépkocsivezető-oktató

életének 75. évében csendesen megpihent.

Temetése június 21-én, pénteken 15 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben, római katolikus szertartás szerint. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (-I)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Mély fájdalommal emlékezünk a székelyvajai születésű

MENYHÁRT KLÁRA

marosvásárhelyi lakosra halálának (2022. június 24.) második évfordulóján. Kegyelettel gondolunk rá. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Fia, Márton, lánya, Jolán és családjuk. (23303-I)

Őszinte részvétünket és együttérzésünket fejezzük ki a gyászoló családnak sógorunk,

id. **MAGOS IMRE**

elhunyta alkalmából. Emléke legyen áldott és nyugalma csendes!

A Ferenczi család. (23298-I)

A szeretett személy elvesztése mérhetetlen szomorúsággal jár.

Osztozunk kollégánk, Magos Imre fájdalmában, és mély együttérzésünket fejezzük ki ezekben a szomorú és fájdalmas percekben, amikor szeretett **ÉDESAPJÁTÓL** búcsúzik.

Az Asszisztensi Rend Maros megyei fiókjának munkaközössége. (67988-I)

Minden elmúlik, minden elvész, csak egy él örökké: az emlékezés.

Szomorú szívvel emlékezem június 22-én férjemre,

KESZEGH ISTVÁNRA

halálának 10. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Felesége, Margit. (23295-I)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. **TERASZBÉPÍTÉS** üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (67917-I)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balszamoszás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67722-I)

A DORA MEDICALS KFT. kiad egészségügyi/kereskedelmi célra, szépségszalonnak 70 m²-es helyiséget (váróterem, 3 szoba, mellék-helyiségek) a központ környékén. Tel. 0733-553-974. (67959-I)

CUKRÁSZDÁBA ELADÓT keresünk. Tel. 0745-668-883. (67986-I)

VESZÉLYES FÁK KIVÁGÁSÁT, gyümölcsfák metszését, díszfák kezelését, sövényvágást, elbokrosodott bel- és külterületek takarítását, méterfa összevágását, rönkök foszniba vágását, kutak kitakarítását vállaljuk. Tel. 0756-868-569. (p.-I)

A SECURITECH ROM PROD ROMÁN-AMERIKAI FÉMMEGMUNKÁLÓ ÉS BIZTONSÁGI ZÁRAKAT GYÁRTÓ CÉG előnyös feltételek mellett alkalmaz **ESZTERGÁLYOST** és **MARÓST** CNC- és klasszikus gépekre, valamint **SZERELŐLAKATOST.** Tapasztalathiány esetén betanítást vállalunk. Érdeklődni a 0722-649-213-as telefonszámon. Az önéletrajzokat a cég székhelyén várjuk: Marosvásárhely, Bodoni utca 66 A szám. (-I)

ETV ERŐS VÁSÁRHÉLYI TELEVÍZIO

NŐSZEMKÖZT
Csatlos Tündevel
PÉNTEKEN 21 ÓRÁTÓL

A Dicsőszentmártoni Adó- és Pénzügyi Osztály közleménye

Az adó- és pénzügyi osztály 2024. július 3-án 12 órai kezdettel a Köztársaság utca 30. szám alatti székhelyén nyilvános árverést szervez az alábbi ingó javak értékesítésére:

1. De REMA TA 12 Schlottmann típusú, 2007-es pótkocsi, kikiáltási ár: 21.760 lej;
2. De REMA ZANOT RAP-105 típusú, 2006-os pótkocsi, kikiáltási ár: 21.760 lej;
3. WIESE TA 18SP típusú, 2007-es pótkocsi, kikiáltási ár: 23.243 lej;
4. 2004-es Mercedes A180 személygépkocsi, kikiáltási ár: 8.899 lej;
5. 2002-es Ford Fusion személygépkocsi, kikiáltási ár: 6.041 lej;
6. 2013-as Dacia Duster, kikiáltási ár: 25.532 lej;
7. 2004-es Peugeot Partner személygépkocsi, kikiáltási ár: 5.407 lej;
8. 2006-os Dacia Logan, kikiáltási ár: 9.831 lej. Az árak nem tartalmazzák a héát.

A pénzügyi eljárási törvénykönyvre vonatkozó 2015. évi 207-es törvény 250. cikkelye 4. bekezdésének i) pontjánál szereplő előírások értelmében felkérjük mindazokat, akik valamilyen címen jogot formálnak a meghirdetett ingóságokra, hogy értesítsék erről a végrehajtót az árverés időpontja előtt.

A fent említett jogszabály 250. cikkelye 4. bekezdésének j) pontja, valamint 7. bekezdése értelmében a liciten való részvételhez az ajánlattevők legalább egy nappal az árverést megelőzően nyújtsák be a következő iratokat: a vásárlási ajánlatukat, a kikiáltási ár 10%-át kitevő részvételi díj kifizetését igazoló iratot – a pénzt a Dicsőszentmártoni Kincstárba az IBAN RO02TREZ479506701XXXXXX számlára kell átutalni, címzett a Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal, Dicsőszentmártoni Adó- és Pénzügyi Osztály, adószám 4322696 –, vagy banki garancialevelet a kikiáltási ár 10%-át kitevő összegről, az ajánlattevőt képviselő személy nevére meghatalmazást, romániai jogi személyek a Cégbíróság által kibocsátott bejegyzési okirat másolatát, külföldi jogi személyek a bejegyzési okirat román nyelvű fordítását, romániai magánszemélyek a személyazonosságát igazoló irat másolatát, ahhoz, hogy a megszábot helyen és időben részt vehessenek az árverésen. Az árverésről szóló közlemény kifüggesztésének időpontja: 2024. június 21.

A közleményt kifüggesztik a Dicsőszentmártoni Adó- és Pénzügyi Osztály székhelyén, Küküllőszéplak, Radnót polgármesteri hivatalában, valamint megjelenik a Közpénzügyi Minisztérium weboldalán is. Bővebb felvilágosítással a székhelyen, az adóbegyűjtő és végrehajtói irodában vagy a 0265/443-312-es telefonszámon szolgál Kerekes Ioan pénzügyi ellenőr.

Kaisser Adriana osztályvezető

Mikházi Csűrszínházi Egyesület Asociația Teatru Șură Călugăreni

A mikházi Széllyes Sándor Csűrszínház 2024-es évadjának programja

Maros Megyei Tanács, Nyárádremetei Önkormányzat, Maros Művészegyüttes,
Bekecs Néptáncgyűttes, Artecotur Egyesület, Erdélyi Hagyományok Háza
Mikházi Csűrszínházi Egyesület

www.facebook.com/Csurszinhaz

www.csurszinhaz.ro

Időpont	Esemény / előadás	Előadó / szervező
Június 28., péntek 17 óra	Kit szerettél, Madách? Rendező-koreográfus: Györfi Csaba	Bekecs Néptáncszínház
	Forrás Néptáncszínházi előadás az Ifjú Bekecs Néptáncgyűttes közreműködésével Rendezte: Orza Călin <small>Mindkét előadása a jegyvásárlás és helyfoglalás hétköznap 8 - 16 óra között a 0755-289-832-es telefonszámon.</small>	Bekecs Néptáncszínház
Június 29., szombat 17 óra	Könyvbemutatók: László Gyopár: Galibák és egyéb cífraságok Vajda György: Az utolsó vagon Érdekes emberek, különleges történetek Vajda György beszélgetése Mosoni Emőkével, az RTV Magyar Adásának főszerkesztőjével (Janka Villa)	Csűrszínházi Egyesület Artecotur Egyesület
	Márványföldből gyöngyvirágok Rendező-koreográfus: Sánta-Bíró Anna, Sánta Gergő <small>Helyfoglalás, jegyvásárlás a 0757-059-594-es telefonszámon.</small>	Maros Művészegyüttes
	Bagossy László: A Sötétben Látó Tündér Szluka Brigitta egyéni gyermekelőadása Rendező: Bères László (kultúrrotthon) <small>Jegyek a helyszínen várhatóak.</small>	Csűrszínházi Egyesület
Június 30., vasárnap 11 óra	Viziboszorkány Kemény János azonos című regénye nyomán írta Medgyessy Éva Kemény János író születésének 120. évfordulója alkalmából készült jubileumi előadás Rendezte és előadja Meister Éva (kultúrrotthon) <small>Helyfoglalás a 0744-394-186-os telefonszámon, jegyváltás a helyszínen.</small>	Csűrszínházi Egyesület
17 óra	Görgey Gábor: Komámasszony, hol a stukker? Rendező: Kiss József <small>Helyfoglalás a 0744-394-186-os telefonszámon, jegyváltás a helyszínen.</small>	Budapesti Új Színház
19 óra	Görgey Gábor: Komámasszony, hol a stukker? Rendező: Kiss József <small>Helyfoglalás a 0744-394-186-os telefonszámon, jegyváltás a helyszínen.</small>	Budapesti Új Színház
Szeptember 14., szombat 10 óra	Galambos-Józsa Hagyományörző és Ifjúsági Folklorfesztivál	Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány Maros Művészegyüttes Pro Folk Dance Egyesület Csűrszínházi Egyesület

18. Csűrszínházi Napok

A szervezők fenntartják a műsorváltoztatás jogát

Fotók: Vajda György

Működőpartnerek: Békés Gábor, Sándor TV, Duro TV, Bolyi TV, Marosvásárhelyi Területi Rádióadó, Ecly FM, Marosvásárhelyi Hírfő, Könyvek, Muzsika, a Román Népújság marosvásárhelyi kiadásai, IIM - Marosvásárhelyi Információs, Vasúti és Művelődési Központ, Marosvásárhelyi Ifjúsági Központ

TÁMOGATÓK:

Sóntho Tibor ügyvédi iroda
Majos Kft. remeteli pékség
Agrotranscom.ex
Pacovis Kft.
UNIO Egyesület Csíkszereda
Leher Géza elnök
Szatmári Hagyományos
Hegyaljai Borászok és
Szőlőtermesztők Egyesülete